

МІСТЯ УКРАЇНИ

ОРГАН СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Число 1 (8)

1960

Рік IV

Академік Сергій О. Єфремов. Провідник Спілки Визволення України. Засуджений Москвою на процесі СВУ в Харкові у 1930 році.
Загинув на засланні.

“МІСІЯ УКРАЇНИ”

орган
Головної Управи
Співки Визволення України

MISSION OF UKRAINE

published by
the Association for the Liberation of Ukraine

MISSION UKRAINE

Herausgeber
Bund zur Befreiung der Ukraine

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ “МІСІЇ УКРАЇНИ”

	За 6 чисел	За 3 числа	Окреме чис.
Австралія	— 20 шіл.	— 10 шіл.	— 3 шіл.
Австрія	— 15 шіл.	— 10 шіл.	— 3 шіл.
Англія	— 10 шіл.	— 6 шіл.	— 2 шіл.
Аргентина	— 10 пезів	— 6 пез.	— 2 пези.
Бельгія	— 80 б. фр.	— 45 б. фр.	— 15 б. фр.
Бразилія	— 50 крз.	— 27 крз.	— 9 крз.
Венецуела	— 600 б.	— 300 б.	— 100 б.
Німеччина	— 4 н.м.	— 2.50 н.м.	— 0.80 н.м.
Нова Зеландія	— 20 шіл.	— 10 шіл.	— 3 шіл.
США і Канада	— 2 дол.	— 1 дол.	— 35 цент.
Парагвай	— 25 гуар.	— 15 гуар.	— 5 гуар.
Франція	— 400 ф.фр.	— 200 ф.фр.	— 80 ф.фр.
Швеція	— 7 кор.	— 4 кор.	— 1 кор.

В інших країнах — у переліченні на валюту даної держави.

Замовлення на передплату й грошові перекази слати на адресу:

Mission of Ukraine
Box 1051, Postal Station “С”,
Toronto 3, Ontario, Canada

Редагус

Політичний Відділ Головної Управи СВУ
Головний редактор С. Підкова

Редакція застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову. Статті підписані авторами, не обов'язково висловлюють погляди чи становище редакції. Анонімних матеріалів і статей не поміщуємо. Передрук дозволений за поданням джерела

Матеріали до друку слати на адресу:

ALU (SVU), Inc.
P. O. Box 106 Cooper Sta.
New York 3, N. Y., USA.

З М І С Т

Проф. Павло Зайцев — Шевченко і наша національно-державна незалежність	1
Відозва Співки Визволення України в 30-ту річницю судового процесу	5
С. Підкова — Співка Визволення України і “націонал-комуністи”	7
Відкритий лист проф. С. Єфремова до Ю. Коцюбинського	11
Зустріч з Митрополитом Іоаном	13
В. Коваль — В. Гришко викінчує І. Багряного	17
А. Т. — Кому вони служать?	22
С. Лантух — Отаман Т. Бульба-Боровець в Канаді	25
Другий З'їзд СВУ в Канаді	26
І. Журливий — Треба виправити західню історичну науку!	27
З листів до редакції	30

Увага жертводавці!

За браком місця, прізвища жертводавців та загальні суми зібрані на збіркові листи СВУ будуть поміщені в наступному числі.

Головна Управа СВУ

Вимагайте “Місію України” у всіх українських книгарнях!

Добровільними пожертвами на Пресовий Фонд сприяйте розбудові друкованого слова Співки Визволення України.

Редакція

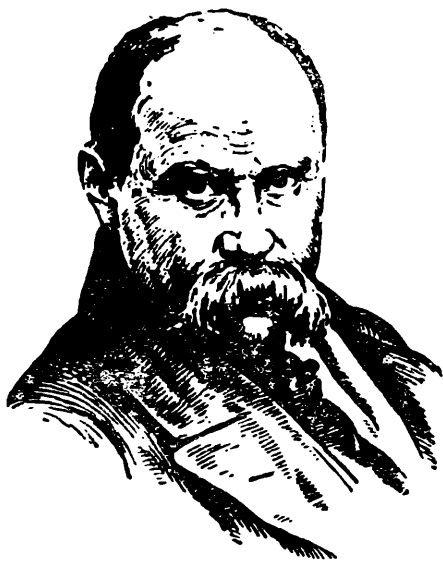
МІСІЯ УКРАЇНИ

ОРГАН СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Проф. Павло Зайцев

ШЕВЧЕНКО І НАША НАЦІОНАЛЬНО-ДЕРЖАВНА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

Кожен нарід має своїх видатних діячів, яким особливо завдячує свою велич і силу та той культурний рівень, на якому стоїть. Кожен нарід має великих людей. Чим довша є державна або куль-

турна традиція даного народу, тим довший буде й ряд великих імен, що їх може цей нарід назвати, як будівничих своєї величі, як промоторів своєї національної активності. Але тяжко вказати на такий великий нарід в Європі, сини якого дали б однозгідну відповідь на запитання чужинця:

— Хто саме серед Вашого народу є найбільший? Кому саме з Ваших великих безсмертних найбільше завдячуєте Ви сформування Вашого духового обличчя?

Таким запитанням завдали би клопоту і англійцеві, й італійцеві, і німцеві, і французові. І, здається, нарід український є єдиним європейським народом, дочки й сини якого, незалежно ні від свого соціального походження, ні від місця уродження, всюди й завжди, не вагаючись, дадуть на це запитання однаково відповідь, назовуть те саме велике ім'я...

А звучатиме це ім'я — ШЕВЧЕНКО!

Ні державний муж, ні великий вождь-воєв, ні соціальний реформатор, ні видатний науковець, ні особа духовна! Ні!

— Співець-поет!

Поет, що оспівав, звеличив всі наші національні чесноти, а огудив і зганив всі наші національні вади й гріхи.

Поет, що своїм огненним словом на скрижальх душ наших випалив слово національного катехизму, що дав нам національне Євангеліє — і наше національне "Вірою", і кодекс нашої національної моралі.

Поет, над труною якого устами П. Куліша український нарід сказав:

— Наш еси поете, а ми — нарід Твій, і духом Твоїм дихатимемо повіки!

Поет, що дав нам вічні заповіді, що наказав нам повернути втрачену національну гідність, що зворушив наше приспане національне сумління, — **що став нашим національним Пророком**. Став для України "апостолом правди і науки", якого все ждав, а яким сам був.

А ставши ним, став і некоронованим королем своєї нації — нації, що по кількох віках неволі, у могутньому революційному зриві, приступила до виконання Його заповіту — до відновлення своєї національно-державної незалежності. Сталося це в 1917 році, коли минав уже 56-й рік від часу поетової смерті. Сталося це тоді, коли збулося Шевченкове пророцтво про знищення російського царату, пророцтво про те, як

„.. козак безверхий упаде,
Розтрощить трон, порве порфіру
І знищить вашого кумира,
Людській шашелі, няньки,
Дядьки отечества чужого!

Розтрощено трон чужих московських тиранів, що 55 років забороняли всі національно-революційні твори нашого Поета. А перед цим, тобто від смерті Поета до революції 1917 року, всі Шевченкові твори вільно читала лише Галичина, а на Наддні-

прянщині, що була під московським пануванням, до ширших народніх мас почали ті твори доходити лише за кілька років перед загибеллю царату — тобто вже після короткого революційного зриву 1905-6 р.р., що дав українцям змогу 1907-11 випустити у світ кілька **повних** видань “Кобзаря”.

Перебування сотень тисяч українців в складі російського війська, в Галичині в 1915-17р.р., теж спричинилося до зазнайомлення їх з забороненими творами Поета.

Отже, майже єдиною українською книгою, що могла відкрити нашому Народові очі на політичну дійсність і показати йому шлях до визволення, був Шевченків “Кобзар”.

І тому було річчю цілком зрозумілою, що на чолі перших українських національних маніфестацій несено портрети Шевченка, що по всій Україні ім'ям Його почали називати не лише школи й вулиці, установи й товариства, а також і частини відроджених українських збройних сил.

Над головами вояків — добровільних оборонців збудженої зі сну України — замаляли, залопотіли прапори з портретами того ж таки великого Тараса.

Він став символом-гаслом українського визвольного руху, що простував до виборення Україні незалежності.

Син селянина-кріпака, отже невільника, він на собі самому зазнав всіх дошкульних проявів невільничого стану — тяжких моральних зневаг і, навіть, тілесних кар. Що ж дивного, що, переставши бути рабом-невільником, він ввесь віддався боротьбі за визволення братів по крові з кайданів **панської** неволі — неволі соціально-економічної та з путів неволі політичної, яка вже саму можливість існування кріпацтва зумовлювала.

Свої думи-пісні Шевченко почав творити ще в 1837 році, тобто мавши лише 23 роки.

Уже в ранніх своїх творах він виявив повне розуміння того, що лише у своїй власній, в незалежній державі нарід може бути цілком вільний. Уже в них він підкреслював вагу національної єдності, і вагу власної збройної сили, як умовини існування вільної Нації.

Своє посланіє до Основ'яненка Шевченко написав, прочитавши написану слобідським письменником біографію особисто знаного йому кошового Івана Головатого, організатора нової козацької збройної сили, що постала під назвою Чорноморського Війська, а згодом дістала назву “Війська Кубанського”. Іван Головатий вивів з-над Дунаю, з Туреччини, тих запорожців, які втікли були туди після зруйнування Січі, не скорившись московській неволі.

Оплакавши знищену Січ (“Нема Січі, нема того, хто всім верховодив”), Поет прославив чин Головатого:

Наш завзятий Головатий
Не вмере, не загине,-
От де, люде, наша слава,
Слава України!

Ця наша військова слава, за виразом Шевченка,
... голосна та правдива,
Як Господа слово.

Сучасники не розуміли сенсу цього твору. Навіть Пантелеймон Куліш його не розумів. В 1846 році він радив Шевченкові змінити цитовані вище слова такими:

Наша дума, наша пісня

Не вмере, не загине...

А в 1859 році Куліш, як сам потім признався, таку зміну зробив “силоміць”...

А Шевченко ж думав тут про відроджене українське військо, як про силу, що колись зможе спричинитися до нашого національного визволення, до відновлення нашої слави — нашої незалежності, якої уосібленням був для нього Головатий.

Мріючи про її відновлення, Шевченко в славному минулому України шукав тих програмових образів, які могли б зворушити приспане національне сумління нашого народу, передусім — його провідної верстви, його інтелігенції.

В “Івані Підкові” він дав класичний образ єдності українського війська зі своїм вождем-отаманом. Отаман Підкова — це вождь, що знає, **як** повести своє військо туди, куди треба, це вождь, за яким кожен піде на смерть. В “Підкові” Шевченко відроджує й загальний образ минувшини, коли українці -

... вміли **панувати**,

Панували, добували

І славу, і волю...

Панували, бо були незалежними і мали в руках зброю для оборони своєї незалежності.

Цьому образу незалежності Шевченко протиставляє в поемі “Тарасова ніч” інший образ — образ національного поневолення:

Мовчать гори, грає море,

Могили сумують,

А над дітьми козацькими

Поганці панують...

В “Гамалії” Шевченко, малюючи образ блискучого козацького походу на Царгород, в уста невільників-козаків вкладає пісню:

О, Боже милий України,

Не дай пропасти на чужині

В неволі вольним козакам!

І сором тут, і сором там -

Вставать з чужої домовини,

На суд Твій праведний прийти,

В залізах руки принести,

І перед всіми у кайданах

Стать козакові...”

О, він добре знав, що кайдани неволі — це найбільша ганьба!

І не менш добре усвідомлював собі, що ціла нація може позбутися цієї ганьби лише **збройним чином...**

Ось чому він і творив ці свої **програмові** образи — Тараса Трясила, Івана Підкови, Гамалії, образи вождів-переможців, носіїв отої забутої слави. Ось чому він в руки малого Яреми вкладав священого ножа і казав йому мріяти про те, як

... в степах України
Блисне булава!

Як над нею засяє символ державної самостійності і її опори — військової влади.

І на схилі життя, як і за літ молодих, він не переставав вірити в те, що збройна сила є засобом нашого визволення:

... щоб збудить
Хиренну волю, треба миром,
Громадою обух сталить,
Та добре вигострить сокиру,
Та й заходиться вже будить!

А коли в 1843 році він відвідає Україну, а в 1845-му повернеться туди, мріючи віддатися там праці серед народу, то муза його загримить такими грізними тонами, силу яких можна порівнювати хіба лише зі “стоном-дзвоном і трубним гласом” біблійних пророків Ісаї, Єзикаїла та Осії.

Ось він на Запоріжжі — на Хортиці, Ось — у Суботові, колишній резиденції Гетьмана Богдана — над його розритою могилою, а ось — на руїнах гетьманської столиці, Чигирина...

“Скрізь був і скрізь плакав” — напише потім до побратима — кошового Якова Кухаренка: “Сплюндрували нашу Україну бісової віри Німота з Москалями”...

І ці сльози його, криваві сльози самотнього Поета над руїною нашої забутої слави, стали джерелом нашого відродження.

В поезії “Чигирин” він каже про ці свої сльози над домовиною Матері-України:

Я посію мої сльози,
Мої щирі сльози.
Може, зійдуть і виростуть
Ножі обоюдні,
Розпанахають погане,
Гниле серце, трудне,
І вицідять сукровату,
І наллють живої
Козацької тії крові,
Чистої, святої...

Так! Це гниле, хворе серце нації треба було розпанахати!

А цими ножами обоюдними, що це вчинили, були Шевченкові “сльози думи”, його слово, що “полум’ям взялось”, що “вогненно заговорило”...

В “Розритій Могилі” Шевченко вклав в уста Матері-України гіркі й страшні слова, звернуті до одного з її найбільших синів:

Ой, Богдане, Богданочку!
Якби була знала,
У колиці б придушила,
Під серцем приспала...

Бо це ж в наслідок підписаної Богданом Переяславської Угоди, що віддала Україну під протекцію Москви, ми

... на чужині,
На чужій роботі...

Це ж в наслідок цієї злуки з Москвою Україна Обідрана, сиротою
Понад Дніпром плаче...

І поет ніколи не простить великому Богданові цього Акту.

Він і на схилі життя 1859 р. напише про нього:

Аміль Тобі, великий муже,
Великий, славний, та не дуже!
Якби ти на світ не родився,
Або в калюжі утопився,
То не купав би я в калюжі
Тебе преславного... Аміль!

І це “Аміль” в тій, або іншій формі, він проспіває всім, хто свідомо чи несвідомо, під тиском обставин, чи без їх тиску, ухилився від незалежницької лінії, хто, так чи інакше, годився з ворогом-окупантом.

З українських же Гетьманів лише для Мазепи й Дорошенка, ворогів Москви, не знайде Шевченко гострих слів, слів догани. Всі інші Гетьмани в його очах — “раби, підніжки, грязь Москви, варшавське сміття”...

А всі ті Поетові сучасники, всі ті українці, що підтримували російське панування, в очах його

Онуча, сміття з помела
Його Величства та й годі!

Вони для Шевченка —
Німії, підлії раби,
Підніжки царській, лакеї
Капрала п’яного —

те саме, чим колись були Галагани і Кисілі і Кочубеї-Нагаї — всі ті, що зраджували свій нарід задля “лакомства нещасного” в той час, як лише

В своїй хаті - своя правда,
І сила, і воля!

Це ж картаючи їх, цих зрадників, Шевченко прорік знищення їхнього кумира, якому вони служили — розтрощення московського трону.

І лише коли це Шевченкове пророцтво збулося, Україна приступила була до творення своєї власної держави. Та червоні спадкоємці царів, червоні володарі з Кремля, кинули на Україну свої різунські орди.

Тоді вірні сьня стали під свої рідні прапори,
щоб своїм збройним чином виконати Шевченків
заповіт:

... Вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою, злою кров'ю
Волю окропіте!

Та тих самовідданих патріотів було замало, щоб
поетів заповіт виконати до кінця. Більше було та-
ких, що за прикладом тих патріотів не пішли. Одні-

Дивились і мовчали
Та мовчки чухали чуби.,

а інші — ще гірше! Новому, лютішому, ворогові
“помагали, недолюдки, матір катувати”...

Сталось те, що Шевченко передбачав, чого
так боявся:

Як Україну злії люди
Присплять, лукаві, і в огні
Її окрадену збудять...

Так! В огні революції збудилась вона, **окрадена!**

Їй забракло тоді сил в боротьбі з дужим і без-
чесним ворогом, а коли її блудні сини, “московсь-
кою блекотою в німецьких петлицях” затроєні, ста-
ли по боці “розпинателів народних, грядущих
тиранів”.

І знову “над дітьми козацькими поганці па-
нують”, знову “незрячі гречкосії”

Німі на панщину ідуть
І діточок своїх ведуть.

Знову -

... люди мруть,
Конають в тюрмах голі, босі...
Діти нехрещені ростуть,
Козацькі діти...

Знову по сибірських тайгах, на каналських ро-
ботах гинуть, але вже не тисячі, як “за скаженого
Петра”, **мільйони**... Знову

... течуть ріки,
Кроваві ріки!...

Течуть ріки **нашої** крові! А Шевченків заповіт
ми ж здійснимо лише тоді,

Як понесе з України
У синее море
Кров **ворожу**...

Чи ж здійсимо ми його? Чи здобудемо повну
державну незалежність?

Чи діждемось Вашингтона
З новим і праведним закомом?

Але коли наш Поет-Пророк **вірив**, що
... діждемось таки колись,
то чи ж вільно **нам** в це не вірити?

Чи вільно нам не вірити в те, за що поклали
вже життя мільйони?

ШЕВЧЕНКО–ПРОРОК СВІТОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ УКРАЇНИ

(Фрагмент з доповіді виголошеної на Семінарі
СВУ в Торонто — Р.П.)

... Деякі наші письменники на своїх відчитих
про велику літературу розпинаються за Шекспіра,
Гете чи Данте.

Міряємо наші величини мірами **чужих** цінностей.

Мовляв, чому Шевченко не такий, як Шекспір
— поет великих людей, з великими пристрастями,
великими суперечностями. Бо для них велике —
це значить великі пристрасті, багатство суперечнос-
тей, що приводять людину до трагічних конфліктів
і до знищення.

Чому не міряємо **нашими** мірами чужі цінності?

Чому **немає** в Шекспіра **великої моральної си-
ли** лицаря світової борні **за суспільні і історичні
правди, які є в Шевченка?**

Чому у Шекспіра стільки злочинів у душах
його королів і князів?

Чому ні Шекспір, ні Гете, ні Данте **не дорівню-
ють Шевченкові?**

Мовляв, суспільні тенденції української літе-
ратури перешкоджають стати їй європейською. Не-
мовби ці тенденції не були всесвітніми проблемами
нашої історії.

Немовби тільки сексуально-еротичні проблеми
“нагод і пригод” чи “очей і уст” мали бути загаль-
нолюдськими.

Немовби українська література та культура
мала б вічно **достроюватися** до проблем і цінностей
європейської літератури, співати їй в тон, **щоб бу-
ти для неї цікавою, щоб бути цінною взагалі.**

Ці панове не хочуть розуміти, що кожна вели-
ка література має не тільки своє власне, відмінне
від інших обличчя, **але перш за все свої власні нор-
ми цінностей**, які лежать в основі всіх її проявів.

Щонайглибше, горіюче прагнення суспільної і
історичної правди — це основна і **найвища цінність
української духовости звучить у поезії Шевченка**
— високим героїчним тенором **лине над хоралом
призначення нашого народу.**

**Ця пісня прозвучить на повний голос у всесвіт-
ній літературі відмінна, оригінальна і цінна.**

Але панове, сторонники європеїзму, цього не
розуміють і **не хочуть** розуміти...

Через них український народ, як цілість, ще не
навчився шукати **основної своєї мудрости** в своїй
історії, **в наших пророків, у глибинах Духа Народу
в довгій черзі його історичних втілень...**

ХРИСТОС ВОСКРЕС — ВОСКРЕСНЕ УКРАЇНА!

З НАГОДИ СВІТЛОГО ПРАЗНИКА ХРИСОВОГО ВОСКРЕСІННЯ ЩИРО ВІТАЄМО ІЄРАРХІЇ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ, УКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ Й ЦЕНТРАЛЬНІ ГРОМАДСЬКІ ІНСТИТУЦІЇ ТА ВСЮ УКРАЇНСЬКУ САМОСТІЙНИЦЬКУ ЕМІГРАЦІЮ, ЗОКРЕМА ВІТАЄМО КРАЙОВІ УПРАВИ, ОРГБЮРА, УПРАВИ ОСЕРЕДКІВ ТА ВСІХ ЧЛЕНІВ СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ І БАЖАЄМО ВСІМ ВЕСЕЛИХ СВЯТІ ВІТАЄМО УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД НА РІДНИХ ЗЕМЛЯХ З ВІРОЮ У ВОСКРЕСІННЯ НАШОЇ ПОНЕВОЛЕНОЇ, АЛЕ НЕ СКОРЕНОЇ БАТЬКІВЩИНИ-УКРАЇНИ!

**Головна Управа
Спілки Визволення України!**

З СВІТЛИМ ПРАЗНИКОМ ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСІННЯ ВІТАЮТЬ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ, АВТОРІВ, ДОПИСУВАЧІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ —

**Редакція й Адміністрація
"Місії України"**

ВІДОЗВА СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ В 30-ТУ РІЧНИЦЮ СУДОВОГО ПРОЦЕСУ

Дорогі Українки й Українці!

На березень і квітень 1960 року припадає 30-та річниця відомого в цілому світі і голосного в ССРСР, у 1930 році, комуно-московського судового процесу в Харкові над провідним складом Спілки Визволення України і Спілки Української Молоді — підпільних організацій, що ставили своїм завданням боротьбу за самостійну й ні від кого незалежну Українську Державу!

В умовинах колоніальної залежності УССР від Москви, СВУ-СУМ були першим організаційним політичним рухом, що продовжував нелегальним шляхом визвольні змагання українського народу 1917-21 років. Цей рух знаменний є тим, що він охоплював усі прошарки українського народу під Советами, а тому й мав поважні, а в деяких випадках і вирішальні впливи в багатьох галузях українського життя в УССР. Зокрема, СВУ унапрямувала справи національного виховання українського народу, а зокрема — молоді.

Під прапором СВУ-СУМ-у об'єднувалися науковці, письменники, вчителі, кооператори, студенти, українське патріотичне селянство й робітництво, українці-старшини червоної армії — всі ті, що во-

роже ставилися до московської принади — "загірної комуни"!

Спілка Визволення України була тісно пов'язана з Українською Автокефальною Православною Церквою, яку очолював Митрополит Василь Липківський, і яка мала великі впливи на широкі маси українського народу, виховуючи його в національно-патріотичному дусі.

Про небезпеку, яку становила УАПЦ для московського колоніалізму в Україні, в харківських "Вістях" ч.118 за 2 червня 1923 року читаємо:

"... автокефальні церкви стають організаційними центрами виховання шовіністичних настроїв на селі, стають справжніми політосвітами в протигагу нашим сільбудинкам. Отже слід звернути увагу на ці процеси на селі і вчасно вжити відповідних заходів боротьби з автокефальним дурманом та Автокефальною Церквою, як кублами, що небезпечні вже сьогодні своєю роботою."

На харківському процесі, 30 років тому, українські доморослі комуністи такі, як П. Любченко й М. Скрипник, на наказ імперіялістичної Москви, вчинили розправу над Україною!

Тоді на лаві підсудних оскаржено 45 провідних членів СВУ й СУМ-у, серед яких були визначні ук-

раїнські вчені, науковці, культурні й церковні діячі та студенти, на чолі з віцепрезидентом Всеукраїнської Академії Наук Сергієм О. Єфремовим, — провідником СВУ, й Миколою Павлушковым — керівником Спілки Української Молоді при СВУ. А тисячі українських патріотів по всій Україні, членів і не членів СВУ й СУМ-у, було заарештовано й знищено, або заслано до концентраційних таборів без слідства і суду!

Майже всі засуджені на харківському процесі загинули на засланні. Знищено також 32 єпископів УАПЦ з Митрополитом В. Липківським та тисячі духовенства відродженої української Православної Церкви, а саму її заборонено!

Після розприви над СВУ тодішній комісар освіти УССР Микола Скрипник писав:

“... спираючись на вплив Єфремова, як віцепрезидента ВУАН, “СВУ” тримала в своїх руках низку наукових установ: науково-педагогічне товариство, інститут наукової мови, всенародню бібліотеку, медичне товариство тощо.

“СВУ” організує разом з тим цілу низку філіялів-груп по багатьох містах України: в Одесі, Харкові, Дніпропетровському, Полтаві, Чернігові, Вінниці... “СВУ” мала в своїх лавах досить значне число професорів і викладачів вишів в Києві та інших містах, провадячи вперту, хоч і приховану роботу виховання контрреволюційних кадрів з числа студентів буржуазного куркульського походження.

... процес остаточно розбив і добив всілякі дрібнобуржуазні ілюзії на будь-яку можливість самостійності України, навіть самого існування України інакше, як за радянської влади під керівництвом пролетаріату...”

(М. Скрипник, Том 1-ий стор.413, 1930 рік, Харків, Український Інститут марксизму-ленінізму).

Ми, члени Спілки Визволення України на еміграції, закликаємо українські церкви, всі українські наукові установи, політичні, суспільно-громадські й молодечі організації та культурні заклади організовано відзначити у 1960 році 30-ліття судового процесу московських окупантів над членами Спілки Визволення України й Спілки Української молоді.

Хай це відзначення буде доказом того, що українська самостійницька еміграція гідно вшановує тих, що полягли в нерівній, але безкомпромісовій боротьбі з червоно-російськими колонізаторами імперіялістами!

Ми, члени Спілки Визволення України, звертаємось до всіх українських церков відправити панахиди за спокій душ поляглих членів СВУ-СУМ-у та духовенства УАПЦ, які боролися за християнську Україну проти безбожних сил комунізму.

Ми звертаємось до українських наукових установ УВАН і НТШ із закликом, щоб вони влаштували наукові сесії, присвячені зліквідованим членам Всеукраїнської Академії Наук у Києві, які були членами й керівниками Спілки Визволення України.

З Богом за Україну!

Н. Павлушкова — почесний Голова СВУ,

О. Калиник-Самійленко — голова Головної Ради СВУ,

От.Т. Бульба-Боровець — голова Головної Управи СВУ,

В. Коваль — керівник Політичного Відділу Головної Управи СВУ,

М. Сердюк — голова Комітету по відзначенню 30-ліття,

О. Кейс — генеральний секретар ГУ СВУ.

«Реалітети» в УССР

Слово “реалітети” змайстроване “советознавцями” з кіл ЗЧ УГВР та ОУН-закордоном, які дошукуються в підсоветській Україні позитивної ролі кадрів з КПУ й комсомолу в побудові “національної форми” УССР.

Нижче містимо деякі дані з українського культурного життя цієї УССР, які доводять, наскільки є марні старання “советознавців”.

Секретар ЦК Комуністичної Партії України А. Скаба, виступаючи на цьогорічному 21-му з’їзді, з особливою люттю накидався на “українських буржуазних націоналістів” за те, що вони кричать про “загибель українського мистецтва” в УССР і знецінюють “величні досягнення”, зокрема в “культурній ділянці”.

На цьому з’їзді перший секретар ЦК КПУ М. Подгорний заявив, що, мовляв, нині в УССР “виходить 3,214 газет тиражем понад 10 мільйонів примірників, видається 89 журналів, тираж яких становить 1,350,000 примірників”, що є “набагато, більше, ніж у 1956 році”.

Але якщо порівняти тиражі ідентичних видань,

хоч би журналів, які виходять в УССР у 1960 році і які виходили у 1956 році, то числа доводять, що про якість збільшення тиражів цих видань не має й мови, навпаки, вони безупинно зменшуються. Так, наприклад, в УССР під сучасну пору виходить чотири літературні журнали — “Вітчизна”, “Дніпро”, “Прапор” і “Жовтень”, один історичний — “Український Історичний Журнал”, один літературознавчий — “Радянське Літературознавство”, та один мистецький — “Мистецтво”. Тиражі більшості з цих журналів постійно зменшуються. Так тираж київської “Вітчизни” зменшився з 21,000 в 1958 році до 17,000 у 1959 році. Тираж “Радянського Літературознавства” зменшився з 5,000 примірників у 1959 році до 2,800 у 1960 році. Тираж львівського журналу “Жовтень” виносив у 1956 році 14,000, а у 1959 році впав до 10,000 примірників. Зменшуються також тиражі окремих книжкових видань в УССР. Деякі збірки поезій виходять тиражем 3,000 примірників. Це менше ніж тиражі поезій українських поетів на еміграції! Але в той же час у цій самій УССР і тими ж, т.зв. українськими видавництвами, видання повістей і ро-

Спілка Визволення України і „націонал=комуністи“

(До 30-ліття процесу СВУ)

У 1960 році відзначаємо ще одну трагічну дату в історії українського народу: 9-го березня 1930 року, в Харкові, на Римарській вулиці, в Державній академічній столичній опері УССР розпочав-

роданці-яничари — Приходько, Любченко, Скрипник і інші.

На першому всеросійському з'їзді письменників, що відбувся в Москві, Бухарін, виступаючи

Фото з судового процесу СВУ. Перший зліва, академік Сергій О. Єфремов.

ся прилюдний процес над провідним складом Спілки Визволення України. На лаві підсудних були: віцепрезидент ВУАН академік С. Єфремов, письменники — Старицька-Черняхівська, М. Івченко, професори — Дурдуківський, Гермайзе, Черняхівський, Ніковський; студенти — Павлушков та ін. Вороги наші судили відразу всі „три покоління“ — цвіт і гордість української нації.

Їх судили, як „ворогів“ українського народу, а в той же час вся українська нація душею й тілом була на стороні підсудних. І коли б український народ дійсно мав тоді якесь право і волю, а Україна своє незалежне судівництво, то сталося б навпаки — на лаві підсудних опинилися б не члени СВУ, а справжні його вороги, прокурор Ахматов і свої зап-

манів в російській мові доходить до 200,000, а поезій до 70,000 примірників. Це свідчить про те, що процес русифікації України посувається прискореними темпами, і це той єдиний „реалітет“ в УССР, який му- сить завжди мати на увазі українська еміграція!

з промовою, підкреслив: „Хотя Алексей Толстой і граф, но ідьот в ногу с нами“. І дійсно, той граф, ідучи „в ногу з комуністами“, захопив з собою і царя „Петра I“. Пішли „в ногу“ з московськими комуністами і „Александр Невський“, і Суворов, і Кутузов, і Нахімов... **Але коли український письменник Кость Буревій надумав лицарський дух нашого Гетьмана Івана Мазепи наблизити до сучасної доби, то його за це розстріляли!**

Отже російські царі й полководці використані в большевицькій Росії до послуг совєцької влади, до московської патріотичної розбудови СССР.

Зовсім іншою в УССР була Спілка Визволення України, яка стала до боротьби з комунізмом. Про це досить промовисто написав у своїх спогадах нарком освіти Скрипник:

„Організатором „СВУ“ був відомий український письменник і політичний діяч, член Всеукраїнської Академії Наук, С. О. Єфремов... Після поразки революції 1905 року Єфремов був фактичним керівником єдиної, друкованої в царській Росії, української газети „Рада“, і далі організатором і ке-

рівником "Товариства Українських Поступовців"... Стоячи на чолі контрреволюційної організації "БУД" ("Братство Українських Державників"), Єфремов в 1920-21 р.р. являє собою центральний штаб, звідки йдуть вказівки багаточисленним бандам і бандитським ватагам. По ліквідації бандитизму Єфремов скористався з амністії і відтоді працював у Всеукраїнській Академії Наук, як її член, а далі як віцепрезидент... Але вже через два роки, в 1926 році, Єфремов організує "СВУ" (М. Скрипник, том 1-ий стор. 413, 1930 рік, Харків)

Для необізнаного в українських визвольних змаганнях читача ця писанина "міністра культури" ніяк не могла б укластися в голову, що якийсь "штабний бандит" і раптом стає академіком і навіть віцепрезидентом ВУАН? Для нас, українців, академік С. О. Єфремов є безсмертним прикладом мужності й відваги, який навіть після амністії не лишив "за ради страху" національно-визвольну справу, а навпаки, ще з більшим завзяттям продовжував боротьбу за визволення української нації з-під московської окупації. Виходячи на шлях легального життя, академік Єфремов з подвоєною енергією береться за організування боротьби з московським окупантом. Про це у згаданому виданні М. Скрипник писав:

"СВУ" організує разом з тим цілу низку філіялів-груп по багатьох містах України: в Одесі, Харкові, Дніпропетровському, Полтаві, Чернігові, Вінниці, охоплюючи, переважно, стару буржуазну українську інтелігенцію. "СВУ" мала в своїх лавах досить значне число професорів і викладачів різних вишів в Києві та інших містах, проводячи вперту, хоч і приховану роботу виховання контрреволюційних кадрів з числа студентів буржуазного, куркульського походження".

За що ж саме боролась СВУ, що набула такого масового характеру й підтримку усїєї української нації? Відповідь на це також змушений був дати Скрипник:

"... Як цілком виявлено на суді із заяв усїх членів СВУ, організації "Спілки Визволення України", була спробою відродити контрреволюційний "єдиний національний фронт" проти диктатури пролетаріату. На першому пляні їхньої програми стояла вимога "самостійної, незалежної" української демократичної республіки..."

З цих слів випливають висновки, що СВУ боролась за Українську Незалежну Державу, отже за інтереси усїєї української нації. Якже дивився на це М. Скрипник, якого на еміграції так обоюють пропагатори "ідей націонал-комунізму"? Про це Скрипник пише таке:

"Процес остаточно розбив і добив всїякі дрібно-буржуазні ілюзії на будь яку можливість Самостійної України, навіть самого існування України інакше, як за радянської влади під керівництвом пролетаріату..." (підкр. наші)

Здається, що коментарі до цього зайві? Що дала Україні та "радянська влада" під керівництвом пролетаріату, то ми всї добре відчули на власній шкірі. Ми навмисне тут підкреслюємо підступну роллю Скрипника, щоб на конкретних фактах дати зрозуміти ширшому загалові наших читачів, чію в дійсності Скрипник провадив політику в Україні, а зокрема, яку саме "українізацію".

В своїй праці "Українські націонал-комуністи" (Мюнхен, 1956) В. Надніпрянець пише:

"Шумський і Скрипник зробили все можливе, щоб українізацію спотворити і направити в бік комуністичного виховання мас. Науково-педагогічна комісія Всеукраїнської Академії Наук, керівником якої був проф. Дурдуківський, за дорученням НКО, через відповідні установи розіслала комісіям по українізації матеріали для навчання. Після цього М. Скрипник, вже як нарком освіти, надіслав президенту Академії лист російською мовою з власноручним підписом, який був переданий Єфремову для вжиття відповідних заходів. В листі було в різкій формі обвинувачення науково-педагогічної комісії ВУАН за вказівки по українській граматиці, які "штучно" відривають українську мову від російської, й багато "непотрібних" текстів з клясичної літератури, замість прикладів з советської літератури".

Ще гірше поставилися українські комуністи до УАПЦ, що відродилася в Києві у 1921 році при підтримці всього українського народу. І про це В. Надніпрянець пише так:

"Одночасно зі спробами знищити національно-патріотичне обличчя Української Академії Наук, українські комуністи, зокрема Шумський і Скрипник, навіть в часи НЕП-у, за власною ініціативою, ще без втручання ВКП(б) в церковні справи України, робили Українській Автокефальній Православній Церкві значні перешкоди... УАПЦ вела жорстокий бій за Андріївський Собор в Києві, який закінчився тим, що нарком освіти Шумський через свій відділ культів забрав в УАПЦ Андріївський Собор і передав його російським "обновленцям" в 1925 році. Наркоміст Скрипник відкинув офіційну скаргу Всеукраїнської Церковної Ради УАПЦ Андріївської української парафії та цим залишив Собор за російськими обновленцями".

Про ліквідацію УАПЦ М. Скрипник пише:

"Тому то й не дивно, що коли українська Державна Політична Управа (ГПУ) викрила ганебні комбінації "Спілки Визволення України" й автокефальні релігійно-повстанчі розрахунки, собор цієї церкви мусів був визнати, що церковна організація була засобом і зброєю контрреволюції, та виступив із заявою про самоліквідацію і саморозпуск. Ці факти є добрим викриттям затіяного римським папою(?) й іншими церковниками хрестового походу проти СССР..."

І з власним йому цинізмом заявляє, що:

"Українська автокефальна церква, проте, лік-

відувалась, **не за постановами радянської влади, але за постановою самого її собору**, що злякався викриття й намагався, ліквідувавши організацію своєї церковної ієрархії, зберегти саму церкву, як засіб релігійного ошуканства та затемнювання селянських мас...”.

А в дійсності ця справа виглядала зовсім інакше, як про це подає В. Надніпрянець:

“В 1926 році ще не було масових арештів серед української інтелігенції, але вони вже були в колах УАПЦ. Під час процесу СВУ й після нього, відділ культів наркомосвіти разом з агітпропом ЦК КП(б)У, під загальним керівництвом наркома і члена політбюро ЦК КП(б)У М. Скрипника, через ГПУ знищили біля 3500 парафій УАПЦ, **десятки єпископів, тисячі священників і сотні тисяч вірних...**”.

І хто ж повірить Скрипникові, що всі ті жертви сталися в наслідок “не постанов радянської влади”, а як вислід “постанови” самого Собору? Всі ті мученики в ім’я Христа і своєї нації пішли на советську каторгу, щоб більше звідти не повернутись.

Виникає питання: кому ж в такому разі завдячувати, що всеж таки на нашій землі, попри всі політичні й цензурні утиски, відбувався процес національного відродження? Про це В. Надніпрянець пише так:

“Двадцять роки справедливо називають часом українського відродження в умовах советської окупації України. СВУ, як дійсно масовий рух, опанував тоді різноманітні ділянки українського національного життя. Українські видавництва, як “Слово”, “Рух”, “Книгоспілка” і багато інших, в тому числі частинно і “Держвидав” були опановані СВУ. Багато українських письменників і видатних поетів України національні напрямки своєї творчості узгіднювали з літературно-мистецькою групою СВУ і зокрема з С. Єфремовим. Ці факти дали підставу прокурору Ахматову обвинувачувати на судовому процесі, що СВУ поруч з советською цензурою, влаштувала свою власну”.

У нас на еміграції чомусь думають, що відродження української національної культури 20-х років відбувалося тільки в літературній ділянці. Це мабуть обумовлюється тим, що саме ця ділянка української культури найвиразніше виявила себе в ті роки й лишила по собі багатющу спадщину та дві сотні знищених українських письменників. В дійсності ж, національне відродження у тих роках відбувалося в усіх ділянках українського національного життя. Це стверджує і М. Скрипник:

“На чолі внутрішнього центру (СВУ—С.П.) стояла замкнута, цілком зіспівана, строго законспірована група представників колишніх соціалістів-федералістів і соціал-демократів: Єфремов, колишній міністер закордонних справ петлюрівського уряду — Ніковський, письменниця Старицька-Черняхівська,

соціал-демократ Гермайзе, педагог Дурдуківський, кол. проф. Чехівський— колишній голова петлюрівського уряду і член центрального комітету української соціал-демократії, а далі керівник української православної автокефальної церкви, та ін. **Спираючись на вплив Єфремова, як віцепрезидента ВУАН, “СВУ” тримає в своїх руках цілу низку наукових установ ВУАН — науково-педагогічне товариство, Інститут наукової мови, всенародню бібліотеку, медичне товариство, тощо”.**

Як бачимо, СВУ широко охоплювала своєю працею майже всі наукові й культурні ділянки УССР і діяла легально під патронатом ВУАН, і законспіровано, через свої філії СВУ та СУМ по містах і селах України. Тому фактично СВУ діяла, як промотор і продовжувач українського національного відродження, що зродився в Україні в часи визвольних змагань.

СВУ розраховувала на загальну підтримку всієї української нації. Але М. Скрипник намагається цей факт звузити до клясових інтересів. Про це він пише так:

“Спілка Визволення України” ясно усвідомлювала, що її пляни на озброєне повстання проти радянської влади мають за собою єдину клясову силу — українського куркуля. **300 тисяч куркулів на 30 мільйонів українського народу — така була та сила, що її українські контрреволюціонери розраховували підняти на “всенародне” озброєне повстання проти диктатури пролетаріату”.**

Цих “300 тисяч куркулів” Москва винищила. А коли взяти під увагу, що кожний такий “куркуль” мав ще дружину й принаймні двох дітей, то виходить, що мільйон двісті тисяч українців, в тому числі й малі діти й немовлята, стали жертвою червоного терору. Згодом штучний голод, запланований Москвою, забрав в Україні додаткові мільйони жертв.

Були знищені найкращі українські письменники, поети, драматурги, які за справжніх творчих умов могли б дати твори світової слави. Так розправились північні окупанти, при допомозі доморослих комуністів, із членами СВУ.

Склад суду був затверджений спеціальною постановою ВУЦВК-у. Головою суду був Антін Приходько, членом — Гаврило Одинець, державні обвинувачі — Михайлик і Якимшин, — комуністи з Галичини, громадські обвинувачі Панас Любченко та ін. Всіх членів СВУ засудили на різні строки ув’язнення. Але й після відбуття каторги ніхто з них, крім старих і хворих Старицьких-Черняхівських, не повернувся в Україну...

В Україні після цих спустошень настала страшна доба — та доба, яку можна схарактеризувати словами письменника Гео Шкурупія з роману “Жанна Батальйонерка”:

“Ціла культурна нація, що несла європейську культуру в Азію, тепер підбита смердючим чоботом російського самодержавства. Україна — найнещасливіша з колоній, бо її посіли некультурні варвари,

яких вона колись учила абетки. Хто звільнить її синів від тієї темряви, від вогких павучих обіймів, що несуть з собою brutальні завойовники? Лише татарське ярмо можна порівняти з тим ярмом, бо воно брудне й не несе з собою ніякої культури. Воно несе... пригноблення й випікає з м'ясом будь яку свіжу думку”.

В НАСТУПНИХ ЧИСЛАХ “МІСІЯ УКРАЇНИ” БУДУТЬ ДРУКУВАТИСЯ МАТЕРІЯЛИ ІЗ ЗАЛИ СУДОВОГО ПРОЦЕСУ: ПРОМОВИ ПІДСУДНИХ, ВИСТУП ПРОКУРОРА АХМАТОВА, ТАКОЖ ВІДГУКИ СОВЕТСЬКОЇ ПРЕСИ ПРО ПРОЦЕС НАД ПРОВІДНИМ СКЛАДОМ СВУ ТА СПОГАДИ ПРО СВУ Й СУМ В УКРАЇНІ.

Чи можливе співіснування

Ілюзії, що між Заходом і Сходом можливе співіснування, займають далі уми політиків не-комуністичного світу.

А все через незнання “нової” хрущовської політики, хоч ЦК КПСС про ці речі доволі відверто пише на сторінках своїх партійних видань. Так, в партійному органі ЦК КПСС “Комуніст” ч.16 за 1959 рік, поміщено передовицю: **“Мирне співіснування й ідеологічна боротьба”**, яка є безсумніву інструкцією Москви всім її п'ятим колонам. У цій інструкції говориться:

“Суть концепції мирного співіснування в тому й полягає, що тут мова йде не просто про співіснування різних держав, але держав, що належать до протилежних соціальних систем... в одному випадкові — класи капіталістів, а в другому — класи робітників, між якими точиться непримиренна боротьба, що є основним змістом нашої історичної епохи.

Вислід цієї боротьби може бути тільки один — повна перемога робітничої класи...”.

І далі:

“... мирне співіснування, якщо навіть його принципи будуть здійснені у взаємовідносинах між державами, не знімає з повістки денної завдань непримиренної боротьби проти буржуазної ідеології”.

На перший погляд, становище ЦК КПСС є цілком на місці: комуністичний бльок буде мирно співіснувати з не-комуністичним світом, змагаючись з ним в економічній ділянці, і лише в ідеологічній сфері вестиме боротьбу, при чому “без втручання у внутрішні справи інших держав”.

Але на практиці це виглядає зовсім не так. Для зовнішнього світу, ЦК КПСС проголошує “співіснувальні принципи”, а для п'ятих колон існують офіційні інструкції з чіткою настановою підірвати з середини економічно й політично капіталістичні країни, в яких вони користають з демократичної свободи.

Якщо йдеться про ідеологічну боротьбу між комуністичним і не-комуністичним бльоками, то під сучасну пору тут панує цілковита перевага Москви. Бо не-комуністичний світ, крім порожніх антикомуністичних гасел, немає ніяких власних протиставних ідей.

“Випекли” з м'ясом і автора Шкурупія, що впав жертвою московського терору!

Отже українські “націонал-комуністи” промостили в Україну шлях московським окупантам, розмінували національний спротив при допомозі ворога і, тим самим, принесли в жертву все те, що було найдорожче: свободу й культуру Української Нації!

Московський колоніалізм, який процвітає нині під покришкою побудови комунізму, національний гніт не-російських народів в ССРСР — ця наймогутніша зброя в боротьбі із забріханною ідеологією Кремля до цього часу ще не використані Заходом. А це єдине, що виводить з рівноваги червоно-московських колонізаторів, бо вдаряє в саме серце їхньої тоталітарної системи!

Яскравим прикладом, щодо підтвердження цього, є ухвалені у 1959 році Конгресом США резолюції про Тиждень Поневоленних Націй, які зчинили цілий переполох у Москві, в її сателітах та серед московських вислужників у т.зв. советських республіках. Всі вони, на наказ Москви, почали галасувати про те, що ніякого національного поневолення в ССРСР немає і т.п.

Успіхи московського імперіялізму на Близькому Сході і в Азії в ділянці економічній, як також економічні й політичні успіхи Москви на Кубі, під самими дверима США, рано чи пізно примусять не-комуністичний світ промовляти до поневоленних Росією народів не словами американського добробуту про авта, телевізю та холодильники, а мовою, що розкриватиме імперіялістичну суть московського колоніалізму! Це єдиний шлях не-комуністичного світу до успішного поборення комуністичної ідеології та зискання союзників в середині новітньої російської імперії.

Треба лише жалкувати, що цитовані з “Комуніста” рядки про “співіснування” не притягають до себе увагу політичної думки на Заході. Може б тоді було менше ілюзії, щодо можливостей “домовитися” з Хрущовим, доходячи навіть аж до такого, як, наприклад, в останньому часі в Англії, де, очевидно, на угоду Москві, англійський уряд виніс постанову перевести серед кількатисячної української емігрантської маси у цій країні “виправлення” особистих даних. Посилаючись на “статистичні труднощі”, українцям вписують замість національної ознаки їхню колишню територіальну приналежність до одного з окупантів. А у Франції дійшло до того, що у зв'язку з візитою Хрущова всіх антикомуністів заарештувано й вислано на острів Корсику, натомість комуністам дозволено вітати свого боса з Москви.

Відкритий лист проф. С. Єфремова до Ю. Коцюбинського

ЛИСТ БЕЗ КОНВЕРТА

Цей лист визначного українського вченого С. О. Єфремова, згодом віцепрезидента Всеукраїнської Академії Наук у Києві, і ще пізніше, головного обвинуваченого на процесі Спілки Визвалення України в Харкові у 1930, звернений до Юрія Коцюбинського, головнокомандувача большевицьких "українських" військ і секретаря військових справ харківського большевицького уряду. Юрій Коцюбинський, цей комуніст українець є співвідповідальний за терор, вчинений у Києві московсько-большевицькими бандами Муравйова. В сталінський період Ю. Коцюбинський був знищений НКВД, а в 1958 році його "реабілітовано" й названо "великим лєнінцем" та борцем за справу комунізму.

Проф. Сергій Єфремов надрукував цей відвертий лист у "Новій Раді" (Київ, 1918 р.), ризикуючи власним життям, бо писав він його в той час, коли московські большевики, захопивши Київ, чинили жадливу розправу над українським населенням. Своім листом він засуджував, зрадницько-братовбивчу роботу одного з тодішніх трубадурів "загірної комуні" — Юрка Коцюбинського.

Редакція

До "командуючого українським військом" та "народного секретаря" Юрка Коцюбинського

Пане Коцюбинський!

Серед імен, власники яких нахвалялися обернути Київ — це серце України й красу землі нашої — в руїну, зробити з нього купу гною і грузу й почасті нахвалки свої справдили, — одне ім'я спинає на собі увагу, од одного найбільшим жахом віє. Це ваше, пане Коцюбинський, ім'я! Морально нам байдуже, що робили з Києвом ваші товариші. Але не однаково нам, що серце України в залізних лещетах здушила людина, яка носить прізвище — Коцюбинський. Це прізвище вся Україна знає. Знає, як великого художника і великого громадянина разом, що служив Рідному Краєві не тільки своїм майстерним пером, а й кладучи в гурті з іншими працівниками цеглину за цеглиною на будинок відродження вільного українського народу. Своім широким серцем він охопив болі трудящого люду, він пережив з ним найтяжчі, найтемніші часи, пережив і початок воскресіння, і на той світ пішов з твердою вірою, що встане правда, встане воля, а з ними й рідна Україна та великий народ український встануть до нового життя. Надії ці були справдилися. Воля справді засяла вже була під українським небом. І от приходять люди, що цю волю знов кладуть у домовину й важке віко пудовими набоями прибивають. І між ними — людина з прізвищем Коцюбинського, славного батька вироднілий син...

Пане Коцюбинський! Я знав і любив вашого батька. Я щиро оплакував його дочасну смерть. Я кинув свої квіти на його могилу. Але я, не вагаючись, кажу: яке щастя, що він помер, як добре, що очі

його не бачили й уші не чули, як син Коцюбинського бомбардує красу землі нашої й кладе в домовину Українську державу! Доля зглянулася над ним і зробила цю полегкість, хоча кістки його напевне перевернуться в могилі над Десною — і Десна принесе ще до старого Дніпра і під зруйнований Київ ті криваві батьківські сльози й прокльони, яких не може не послати ота забута вами й дорога нам могила.

Та це сантиментальність, пане Коцюбинський, і за це прошу мені вибачити. Не до лиця нашим людинам часам сантиментальність. Я про інше хочу з вами говорити.

Ви — командуючий українським військом; я тільки рядовий український письменник. Ви — людина, що у своїх руках держить — чи на довго? — життя і долю мільйонів людей; я — один з тих мільйонів, може, один з призначених на страту. якого з вашого наказу можуть щохвилини послати на смерть ваші полігачі. Ви тільки починаєте свою життєву путь; я може її кінчаю... Нас ділить прірва, безодня несходима, яка тільки може ділити большевика від старого українця, що не раз звідав царської тюрми та жандармських скорпіонів. А проте я не заздрю вашій силі й не промінюю її за мою несилу; і проте я не хочу починати свого життя вашим способом, я не бажаю вам кінчати його (життя) може призначеним мені життям. Не бажаю, бо це була б полегкість за нечуване діло, що тяжить на вас, а полегкості — скажу по-щирости — вам я жичити не можу. Є вчинки, пане Коцюбинський, яких нічим не одкупити ні спокутувати, за які прощення не може бути. На вас лежить тавро таких учинків.

Не буду вам, пане Коцюбинський, нагадувати, що виховано вас, по смерті батька вашого, громадським коштом, що на український гріш, на тяжку загарйовану удовину лепту ви, пане Коцюбинський, здобули свої переконання; це теж сантименти, які не лицюють нам тепер у дні божевілля й жаху. Не говоритиму також і про ваші способи політичної боротьби, про них можна сперечатися, як і про всякі способи. Але ось не сантименти і не такі справи, про які сперечатися. Десять днів мільйонове місто, місто беззбройних і беззахисних дітей, жінок та мирної людности, конає в смертельному жаху. Десять днів смерть літає над головами невинних людей. Десять днів творяться такі страхи — я їх бачив, пане Коцюбинський! — од яких божеволіють люди. Десять днів конає українська воля... І ви, син великого батька, що любив — і це я знаю — наше місто, ви його не захистили. І того не досить. Коли ваші "вороги", — од яких ви не стидалися брати допомогу, — щоб не руйнувати міста, вийшли з нього, ви входите

тріумфатором та завойовником і, сіючи мізерні брехні про “буржуазність” та “контрреволюційність”, чесним ім'ям свого батька покриваєте нечуване злочинство, яке вже зроблено і по цей день робиться — ті гори трупів, що наверхано во ім'я рівності і братерства без жадного суду й слідства, ті ріки крові, що течуть вашими, пане Коцюбинський, слідами. Та ви не тільки покриваєте злочинства — ви робите нові. Ви по-блюзнірському знущаетесь над усім, що дороге українському народові й що було дороге вашому батькові. Ви українською мовою розповідаєте про свій тріумф. Ви нею слезуєте свої накази воякам...

Навіщо ви це робите?

Коли Юда поцілував свого великого Навчителя, цей відповів йому найкоротшим запитанням: “Чи поцілунком продаєш Сина Чоловічого?” — Що вам сказати на цей ваш поцілунок? Таким голосом відповідатимете, коли невсипущий сторож людський, совість, запитає: “Де брат твій Авель?” Але найбільші зрадники в історії людськості, Каїн з Юдою, спокутували свій гріх. Один ходив по світі “стенай і тряситься”, другий — “удавився”. Ви, пане Коцюбинський, цього не зробіть! Ви не стогнатимете і не тремтітимете. Ви не повисієтеся. Це теж сантиментальність. На це треба того, що бракує вам органічно. Ви спокійно хліба-солі заживатимете, і коли вам, пане Коцюбинський, нагадають, що на руках ваших кров, ви, як Шедрінський персонаж, усміхнетеся: “Нічого — с., я вимил — с...”. І сідаючи за стіл, не прийде вам на згадку та сім'я, яку шестипудовий набій усього знищив саме за обідом. Нічого вам не скаже й той шестиліток-хлопчик, що вдарив себе ножем, коли його тата, — чуєте, пане Коцюбинський, тата!, — одірвали од нього, беручи на катівську розправу. Не скажуть і ті ранені, яких із шпиталів

брали на розстріл, і тільки тим з них, що самі вже й іти не змогли, ласкаво кидали: “Ну, ждїть черги...” Ви скажете — буржуазна кров... Звідки ви це знаєте? — спитаю вас. І чи не більш за цих проклятих десять днів пролито крові пролетарської? А втім, для мене це ваги не має, бо буржуазна кров так само червоніє, як і пролетарська, і так само веселіше їй текти по жилах, ніж по піску Маріїнського парку, і так само п'янить вона людей, що можуть полоскатися в ній. І голі трупи, ограбовані, роздягнені, яких снопами розвозили по вулицях, — вони німо свідчать, що п'яні од горілки і крові люди ні впину, ні межі своєму хижачтву не знають. І коли у вас, що носите прізвище Коцюбинського, знеслась рука на Київ, коли ви можете чесним ім'ям великого українського письменника покривати всі заподіяні злочинства, коли ви досі жити можете — то вам уже нічого боятися, можете спокійно спати.

Спїть спокійно. Я знаю, що вашу запанцеровану совість словами не дістати. Але ж і ви знаєте, що з насіння, яке посіяли ви в рідну землю, вродить не те, чого ви сподіваєтесь, не рівність і братерство, а тільки ножі обоюдні, зненависть і кров... До чистої справи й чистих рук треба, а нечисті руки і найчистішу справу зогиджують, бруднять, каляють. І хоч у десятих водах мийте їх, не змити вам ганьби і неслави, якими вкрили себе і свої діла. Я знаю, ви тепер цього не годні зрозуміти. Але хоч те ви може зрозумієте, що заважає мені, рядовому письменникові, цього листа до вас, “народного секретаря”, хоч задля годиться, заради самої ввічливості, підписати — з звичайною пошаною.

Сергій Єфремов

(“Нова Рада”, 15. 2. н. ст., 1918)

ХТО ДБАЄ ПРО СЕБЕ І ПРО ДОЛЮ ГРЯДУ-
ЩИХ ПОКОЛІНЬ, ЦЕЙ ЧИТАЄ І ПЕРЕДПЛАЧУЄ —
НОВИЙ ШЛЯХ

Новий Шлях є вірним і щирим приятелем кожного свідомого українця і українки.

Новий Шлях непохитно, від часу свого заснування, стоїть на службі Канади і українського народу по цей і по той бік океанів.

Новий Шлях несе в масу освіту та ширить свідомість серед українського народу.

Новий Шлях поміщує вісті з цілого світу, надсилані постійними дописувачами з різних країн.

Новий Шлях містить постійно добірні повісті, наукові статті, статті на економічні і політичні теми.

Новий Шлях подає відомості про українське життя в Канаді, Америці і країн Південної Америки, де живуть українці.

Новий Шлях є самотнім українським часописом, що виходить два рази в тиждень.

Річна передплата: \$6.00 в Канаді, ЗДА і закордоном.

Жадайте оказових чисел безплатно.

Друкарня “Нового Шляху” виконує різні праці з обсягу друкарської штуки. Приступні ціни, Солідна і Швидка робота..

THE NEW PATHWAY PUBLISHERS LTD.

184 Alexander Ave.,

Winnipeg, Man.

P. O. BOX 785

ЗУСТРІЧ З МИТРОПОЛИТОМ ІОАНОМ

У 1959 році СВУ, СЗСУ-СП і Асоціація б'увших політичних в'язнів, започаткувала акцію по очищенню української самостійницької еміграції від внутрішніх агентів "націонал-комунізму"-хвильовизму. І несподівано в їхній обороні виступив Архiepіскоп УПЦ в США Мстислав-Скрипник, використавши для цього сторінки релігійного журналу "Українське Православне Слово". Це дало можливість хвильовистам твердити, що по їхній стороні стала Українська Православна Церква, а ті, що таку акцію провадять, є "московськими агентами". Після появи статті Архiepіскопа, делегація СВУ відвідала Митрополита УПЦ в США Іоана, з метою з'ясувати цю справу. Нижче містимо висліди цих розмов.

Редакція

Згідно попереднього домовлення з Митрополитом Іоаном, дня 10-го травня 1959 року делегація СВУ, в складі теперішнього голови Головної Ради СВУ О. Калиника-Самійленка та членів ГУ СВУ й ГР СВУ пп. О. Кейса, К. Мусійчука і І. Кононенка, відвідала його у власній резиденції поблизу Філадельфії. Розмови провадилися в ширій і діловій атмосфері. Митрополит розпитував про діяльність і пляни СВУ та поділився своїми спогадами про основоположників Спільки Визволення України, яких він знав особисто ще в Україні. Також розповів, як вдалося вирватися з СРСР у 1921 році, та як українські комуністи з харківського уряду протестували перед Москвою, що йому видано візу на виїзд за кордон.

Митрополит також розповів про відвідини його Іваном Багряним, який переконував Владику, що українці під советами, а зокрема молодь, виховані в іншому дусі, й що з цим треба поважно рахуватись, натякаючи на матеріалістичний світогляд, який, мовляв, опанував уми і душі сучасного покоління в Україні.

Представники СВУ цього не заперечили в цілому, але на власному прикладі довели, що "скомунізованих" українців під советами є дуже малий відсоток, а як що І. Багрянний твердить протилежне, то він свідомо говорив Митрополитові неправду,

На 40 мільйонів українців в УССР тільки 1 мільйон є в комуністичній партії і 2 мільйони в комсомолі, причому половина з того не є українці, а з української частини треба ще відкинути 50%, які є паперовими членами цих комуністичних організацій. Як б'увші підсоветські українці, делегати СВУ довели, що балаканина І. Багряного позбавлена реальних підстав. Навпаки: на прикладі запроданської ролі скрипників і хвильових мусимо прийти до висновку, що з такого типу "українцями" немає чого рахуватись, бо вони завжди стоятимуть по стороні Москви, а не українського народу і його національних інтересів. Прикладом для цього може бути 2-га світова війна. Делегація СВУ підкреслила, що члени СВУ й СУМ-у допомагали розбудовувати УАПЦ у 20-их роках і під час німецької окупації України у 1941-

43 роках. І українське населення цю розбудову підтримувало масово, але ніхто й нігде не бачив, щоб захвалювані І. Багряним матеріалісти стояли тоді по стороні українських національних сил.

Ред. О. Калиник-Самійленко, як член націоналістичного підпілля в Україні, що боролось і проти німців і проти Москви, показував документи, які підтверджують його активну допомогу у відродженні УАПЦ на Дніпропетровщині. Будучи головою великого індустріального міста, він зводив бій з російськими єдинонеделітцями, які за підтримкою німців насаджували московське "православ'є", Він тоді відрукував перший український молитовник, який розійшовся по всіх областях України. Свідком такої праці українських патріотів на ниві УАПЦ, народжених вже під советами, є Владика Генадій, якого москалі хотіли знищити, підклавши бомбу під Собор у Дніпропетровську, в якому він правив Службу Божу.

За активну й жертвну працю для УАПЦ, О. Калиник-Самійленко одержав від Всеукраїнської Церковної Ради Української Автокефальної Православної Церкви в Києві листа-подяку, текст якого подаємо:

ВСЕУКРАЇНСЬКА
ЦЕРКОВНА РАДА УКРАЇНСЬКОЇ
АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ
ЦЕРКВИ

27 січня 1942 року
ч. 155 м. Київ

Шановний Пане!

Довідавшись про Вашу ширю діяльність в справі відродження Святої Української Автокефальної Православної Церкви, Всеукраїнська Православна Церковна Рада висловлює Вам ширю подяку.

Нехай же Господь Бог пошле Вам доброго здоров'я і збереже Вас на довгі літа, аби Ви своєю діяльністю більше дали користи нашій Рідній Церкві.

З пошаною до Вас
Голова Церковної Ради
(підпис)
Секретар
(підпис)

Інший лист, з 19-го липня 1942 року, написав до О. Калиника-Самійленка Єпископ Генадій тако-го змісту:

"Від вірогідних осіб чув і на власні очі бачив ту всебічну допомогу, яку Ви давали для нашої Рідної Церкви, і тому осмілююсь, добродію, звернутися до Вас з великим проханням допомогти моему довіреному Панові Г.С. надрукувати у міській друкарні Св. Антимінсів...".

Митрополит Іоан ознайомився з цими документами й висловив признання О. Калиникові-Самійлен-

кові за його опіку над Рідною Церквою.

А де ж праця І. Багряного і його хвилюєвистів на ниві української церкви, а зокрема там, де увічі заглядала смерть від окупантів? Навпаки, він у своїх творах священників робить донощиками НКВД, як це є у “Саді Гетсиманському”!

О. Кейс показав Митрополитові брошуру Івана Багряного “Молодь Великої України і наші завдання”, яку він видав у таборі Гаунштетен у Німеччині циклоstileвим друком ще у 1946 році, і в якій написано, що українці під советами виховані в матеріалістичному дусі, і ще питання, чи те треба переробляти. З цієї брошури Митрополитові було зацитовано багато багатьох місць, з яких виходить, що сам Іван Багряний є активний пропагатор атеїзму! Це, що він тепер підшивається під великого приятеля Церкви, є тактичним маневром, щоб використовувати церковні громади у своїх партійних прихованих цілях, а церковних достойників, як авторитет в українській спільноті. І як приклад такого використання наведено статтю, що появилася в “Українському Православному Слові” за квітень 1959 року, органі УПЦ, яку очолює він, Митрополит Іоан. У цьому журналі, який видає голова Консисторії УПЦ архієпископ Мстислав-Скрипник, написано редакційну статтю “Москва і її агенти”, й агентами названо саме тих, які викривають прославлювачів запроданців Москви — українських комуністів і комсомольців! Хоч у цій статті не названо по імені СВУ, проте зміст її говорить про те, що автор має на думці протихвилюєвистську акцію, яку переводять СВУ, СЗСУ-СП і Асоціація бувших в’язнів советських тюрем і концентраційних таборів. Після ознайомлення зі змістом названої статті Митрополит Іоан висловив припущення, що її написав “якийсь уердепівець”.

Він жалкував, що така стаття появилася в “Українському Православному Слові”, й обіцяв ту справу розглянути, якщо ГУ СВУ напише відповідне спростовання й надішле його на адресу Консисторії.

На прощання члени СВУ поінформували Митрополита про те, що в днях 16-го і 17-го травня 1959 року в Нью Йорку відбудеться Друге Велике Віче СВУ й просили Владику уділити цьому з’їздові своє Благословення, що він і зробив, надіславши Президії такого листа:

Вельмишановні Учасники Віча!

В імені Церкви я висловлюю радість бачити Синів і Доньок нашого українського народу в чинних змаганнях про волю й добро його, тепер розподіленого під ворожою, червоною, московською займанщиною.

Нехай Бог благословить Ваші змагання успіхом. Нехай вони послужать ділу знайдення всіма українцями на розселенню, поза межами рідної землі, Єдиної мети, Єдиної путі до неї і на цій путі, щоб всі Діти нашої Землі пішли Єдиною лавою борців за її визволення і творців її нового життя.

Я знаю, теперішня фаза Вашого чину переходить під знаком боротьби проти напрямків так зва-

ного “націонал-комунізму”, проти неоправданого славлення носіїв такої ідеології тих, що самі побачили марноту їх дороги, великі печалі й болі для нашого народу на ній і тому скінчили з собою самими самогубством...

Нехай Бог благословить Ваші змагання успіхом. Нехай Ваші змагання послужать ділу знайдення єдиної мети, єдиної путі до визволення нашої Батьківщини.

Коли Ваше Віче спроможеться на такий великий чин, підійде до нього з любов’ю Христовою, Церква з чистим сумлінням зможе благодати Бога про успіх Ваших починань, і ми матимем оправдання вірити, що Господь такий великий чин поблагословить, всіх нас поведе, і в свій час приведе до дня початку нового життя нашого Українського народу.

З повагою і любов’ю

✠ ІОАН, Митрополит

Згідно бажання Владики Іоана Об’єднаний Комітет протихвилюєвистської акції 16-го липня 1959 року надіслав листа до голови Консисторії АПЦ Архієпископа Мстислава-Скрипника, в якому зажадав від Архієпископа, як головного редактора “Українського Православного Слова”, дати вичерпні вияснення відносно поміщеної статті: “Москва і її агенти”, що була скерована проти СВУ, СЗСУ-СП і Асоціації. На це вказувало таке її місце:

“Проте, хоч наш організм став в останніх роках більш відпорним на всякого роду чужі й ворожі заходи, всетаки агентурні московські бацили в ньому кружляють... Для ілюстрації тут варто згадати хоч би таку нову її видумку, як оті “всенародні суди української еміграції”, що їх в останніх місяцях аранжують різні дійсно темні типи, які ховаються за різні псевдоніми “панасів і опанасів” та інших “тарасів”...”.

На лист Об’єднаного Комітету, Архієпископ Мстислав-Скрипник відповів 29-го липня 1959 року:

“Очевидно, подбаю про те, щоб Ваш лист став предметом спеціальної уваги редакції “Українського Православного Слова”, а відповідне вияснення було вміщене в черговому числі “УПС” за місяць вересень ц.р.”.

У вересневому числі таке “вияснення” від Редакції “УПС” появлось, в якому читаємо:

“1. В статті “Москва і її агенти” немає навіть згадки про “Спілку Визволення України”, СЗСУ-Селянську Партію” і “Асоціацію кол. советських політв’язнів”, бо автор статті і редакція нашого місячника не мала на увазі згаданих вище організацій, а тим самим не мали й наміру, в чомусь ті організації обвинувачувати, робити їм кривду, або применшувати довір’я суспільства до тих організацій”.

“3. Автор статті, як це видно з самого тексту, мав на увазі тільки й виключно тих осіб, “які ховаються за різні псевдоніми”, за яких то осіб, річ зрозуміла, громадські організації не можуть нести жодної відповідальності”.

Але найголовнішим ствердженням цього листа є, що:

“4. Влад. Мстислав-Скрипник просить редакцію подати до відома заінтересованих, що автором статті “Москва і її агенти” був він і всю відповідальність за зміст тієї статті бере цілком і виключно на себе”.

Таким чином “урдепістом”, що написав згадану статтю, як то робив припущення Митрополит Іоан, виявився Архієпископ Мстислав-Скрипник. І ніякі викрутаси про те, що він не мав на думці організації, які провадять протихвильовистську акцію, нічого не допоможуть. Кидаючи тінь “Московських агентів” на “опанасів” і “тарасів”, а це є мова про п. С. Панаса, який робив доповідь з рамени Асоціації, і от. Тараса Бульбу-Боровця, цілком ясний є намір Архієпископа: заплямувати організації, з рамени яких ці люди виступали. Бо як це може бути, щоб організації не відповідали за тих осіб, які виступають від їхнього імені?

Тим більше, що згадані особи не є жодними “анонімами”! Ім’я, наприклад, от. Тараса Бульби-Боровця дуже добре відоме самому Архієпископові Мстиславу хоч би з часів німецької окупації України! Ріжниця лише в тому, що тоді от. Тарас Бульба-Боровець очолював УПА, яка боролася проти німецьких окупантів, а Мстислав-Скрипник грав роль “посередника” між окупантами й УПА, з метою “переконати” її командування в “безцільності боротьби проти німців”. Чи Архієпископ пригадує собі, чим скінчилася його “миротворча місія”? З приводу цього в архівах отамана Т. Боровця-Бульби зберігся документ, згідно якого командування УПА винесло тоді Мстиславу-Скрипнику вирок смерті за його зрадництво окупантові!

Очевидно, що тепер, почувавши себе в безпеці, Мстислав-Скрипник вирішив “віддячити” керівникові протинімецького й протимосковського спротиву, назвавши його у своїй статті “московським агентом”?

Нам дуже прикро писати таке про особу, яка є в проводі УПЦ у США, але ми переконані, що тільки таким способом можна буде позбутися тих розкладових сил, які руйнують нашу церкву!

ЧИ ІСНУЄ ОСЕРЕДОК СВУ У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТІ?

Коли ні, то організуйте ініціативну групу і встановіть негайно зв’язок із Краєвою Управою Спільки Визволення України у Вашій країні, або з Головною Управою СВУ в США. Листи до Головної Управи СВУ просимо слати на адресу:

ALU (SVU), Inc.
P. O. Box 106 Cooper Sta.
New York 3, N. Y., USA.

НАСЛІДКИ МОСКОВСЬКОГО НАРОДОВБИВСТВА

Опубліковані в московських “Ізвестіях” і “Правді” з 4-го лютого ц.р. висліди перепису населення Советського Союзу стверджують жахливі наслідки московського народовбивства й русифікації українського народу в ССРСР.

За даними Центрального Управління в часі перепису було в цілому ССРСР 36,987,000 українців, з чого на УССР припадає 31,852,000. Отже поза Україною в інших, т.зв. советських республіках, живе 5,139,000 українців.

Згідно вислідам першого перепису в ССРСР у 1926 році, який можна вважати за одиноким непофальшованим московською “статистикою”, українців, без прилучених до Советів під час другої світової війни українських земель колишньої Польщі, Чехо-Словаччини й Румунії і без Криму, нараховувалося в Україні 23,218,860, а в цілому ССРСР 31,194,000. Виходить, що тільки на яких 700,000 було менше, як це показує останній перепис у січні 1959 року, тобто в час, коли до ССРСР приєднано в основному всі українські етнографічні землі на Заході.

Підсумовуючи дані про українців на прилучених землях із статистики Польщі, Чехо-Словаччини й Румунії та показники перепису 1926 року в ССРСР, кількість українців на теперішній території повинна становити 38,852,000. Але від перепису 1926 року минуло 34 роки! І за цей період мусів би бути природний приріст української нації в ССРСР **найменше 20 мільйонів!** Отже разом мусило би бути біля 60 мільйонів українців, а виходить, що українців є **на 6,829,000 менше** навіть супроти тієї кількості, яку виказав перепис 1926 року!

Якщо ж порівняти кількість українців, які перебували на території РСФСР за переписом 1926 року (7,873,000) і 1959 року (3,777,000), то виходить, що їх кількість також **зменшилася більше**, як на половину! І це в той час, коли переселення українців на терени РСФСР ніколи не припинялося.

Причину такого зменшення українців на території РСФСР треба вбачати в безоглядній русифікації українського населення, якому тут після 1930 року відібрано право на національне виховання **навіть “соціалістичним за формою”.**

Всього в УССР живе 41,869,000 осіб, в тому українців 31,852,000 (76,1%); росіян 7,40,000 (17,7%); жидів 840,000 (2%) решта поляки, білоруси, молдавани, болгары, мадари, греки, й румуни.

Згідно перепису 1959 року, росіян в ССРСР є тепер 114,588,000, а у 1926 році було їх біля 75 мільйонів. Отже **приріст москалів**, між двома переписами, вносить біля 40 мільйонів!

Порівняння між кількістю українців і росіян в ССРСР, є незаперечним свідченням про послідовне й планове винищення української нації Московью народовбивством і безоглядною русифікацією, як поза межами України, так і в самій Українській т.зв. ССР.

ЧЕРВОНІ СУХОВІЇ

(Про "реалітети" Ю.Косача)

"Я той, котрого ніхто не любить"

(Слова демона із опери "Демон" Лермонтова)

Перед нами новий журнал-місячник "За синім океаном" ч.2, що почав виходити в Нью-Йорку. Головний редактор Юрій Косач. На першій сторінці редакційна передовиця п.н. "За свободу думки і творчости". Придивімося до тієї "творчости", та що в ній за "думка"? В романтично-пасторальних тонах редактор починає так:

"Україна сьогодні (звичайно, радянська, п.н.) це не Малоросія позавчора, це не вчорашній галицький П'ємонт, це не етнографічна провінція і не колонія царів та цісарів..."

Червоним суховієм відразу повіяло "За синім океаном" змістом для учнів першої кляси:

"Бу-ли па-ни. Те-пер не-ма па-нів..." Самі раби!

А чи на думку Косача сьогодні Україна, не є колонією червоної Москви? (Та ще якою колонією!). А якщо ні, то чому тоді Косач ще "позавчора", навіть "вчора", знаходив собі притулок там у "колонії", а сьогодні від "квітучої" радянської України, (навіть з Кракова) вибрався аж "За синій океан"? Де ж тут логіка? І тут за океаном "сердобольний" Косач оплакує доля українських емігрантів. Він пише:

"На жаль, українство на чужині, відірване від цих реалітетів, не лише не хоче збагнути нові масштаби і пропорції, але залюбки плекає анахронічні, давно вже здані в архів реалітети, які може були дійсні в 1914, чи 1890, а то й навіть у 1848 роках, але не нині".

Немає дурних, пане Косаче! Ми ті "реалітети" добре збагнули під советами на власній шкірі. А про те ми нічого не маємо проти, якщо "Хома невірний", чи... пак Косач правовірний, використовує для себе свій власний "жаль" і забажає на собі збагнути усі ті "масштаби" і "пропорції" від советських "реалітетів". Він напевно не знає з географії, "де Макар телят не пас"? А там від знань французької мови хіба лишилася б така "пропорція": Юрко теля пасе, Марія льон трясє.

А про те, поминаючи загумінкову передовицю, кінець якої скерований проти української еміграції та її організацій, ми перейдемо до справжніх "реалітетів" Косача. Сам журнал, як своїм змістом, так і унаправленням, цілком і без жодних застережень можна реалізувати там, за синім океаном...

Мазнувши Маланюкові попід носом ("Слова, спопелілі намарно"), Ю. Косач в протигагу "Мазепинського року" протиставить свій місячник. Він паплюжить в журналі Гетьмана Івана Мазепу широким і то не за страх, а за совість. Імпортовані прихалцем з чужого поля "історійки" він використо-

вує проти Мазепи саме в найбільш визначну річницю. Він містить статтю якогось Левіттера з лондонського журналу "Гістори тудей", в якій є позитивно насвітлений Петро I, а зовсім спаплюжено Мазепу. Черпаючи своїм цебром брудну "історію", Косач її помиї виливає на сиву голову Гетьмана. Подаємо уривки з тієї апіорної оцінки про Гетьмана:

"Перфідний до найближчого ступеня, він (Мазепа, прим. наша) зрадив Петрові не раніше, аж впевнився в самому собі, що може так само легко зрадити(?) і Карлові. Це без сумніву відповідає поглядів Маккіявеллі, що "великі речі можна довершувати не прив'язкою великої ваги до лояльності."

Кінець статті такий:

"Невдача Мазепи полягала в тому, що він не був людиною на міру типу володаря Маккіявеллі. В ньому було забагато від лиса, а замало від лєва".

Цікаво, чи цей "історик" не є бува часом побратимом "червоного декана"? Такі "перлини" з чужої преси приурочив Косач до річниці Мазепи. Та на цьому не кінець. В другій статті "Схвильовані тартюфи, або нечестивий Сосюра" про Мазепу пишеться таке:

"Якщо судити за портретами, які масово виробляють нині живописці і гравери на еміграції, на яких Мазепа виглядає справжнім Адонісом, то нема сумніву, що йому кар'єрі Дон-Жуана позаздрив би не один "Король Сонце".

Здається, що вищенаведених прикладів досить, щоб викрити українському загалові справжнє лице редактора і потворний напрямок самого журналу. Чому ж тоді редактор Косач навмисне оминає такі факти, як місто на американському континенті, що носить ім'я Мазепи? Чому мовчить про визначні академії у вільному світі, присвячені українцями Мазепі? Яка ціль такого промовчування?

Дивно, що там, за синім океаном, талалаєвські доценти Романченки пишуть трактати проти Мазепи, і тут "За синім океаном" оплюгавлюють Мазепу.

Там, за синім океаном, а ні словечка проти ката України, царя Петра I, і тут "За синім океаном" навіть "Первому-Вторая" не згадали. Яка гармонія! Просто балалайка!!

У Косача такі "модерні" вирази, як "дистинговані дурні", "бельбаси" і тому подібні, просто рясніють у "Роздумах над річкою Кеннебек". Наприклад, він тих читачів, що читають твори Людмили Коваленко, взиває просто "урочистими дурнями". (Тахто ж у тому винний, що в Коваленкової навіть жіноче почуття перевершило косачівський розум?) Такий, загалом зміст цього журналу-місячника.

В. ГРИШКО ВИКІНЧУЄ І. БАГРЯНОГО

Нижче містимо частину з доповіді ред. В. Коваль — "Ідейно-політичне безгрунтя "революційних демократів", з якої читач довідається про "ідейно-політичний" балаган, який панує в УРДП.

Редакція

Що до реакції на протихвильовистську акцію з боку УРДП — Івана Багряного, то вона в першу чергу характеристична не обороною своїх хвильовистських "ідейно-політичних" позицій, а в заходах, спочатку скерованих на "заstraшування" СБУ, СЗСУ-СП й Асоціації бувших політичних в'язнів, які, мовляв, будуть притягнуті до судової відповідальності перед американським, чи канадйським судами за наклепи на Івана Багряного й інших пропагаторів "хвильовистських ідей", а коли це акції не припинило, тоді ідеолог цієї УРДП Василь Гришко спробував був підірвати до неї й до її ініціаторів довір'я своїм демагогічним "Відкритим листом до читачів і прихильників", який був надрукований в уердепівській і проуердепівській пресі ("Українські Вісті" з 1-го лютого 1959 року, Німеччина; "Прометей" з 5-го лютого 1959 року, Нью Йорк; "Нові Дні" за лютий 1959 року, Канада, "Молода Україна" за січень-лютий 1959 року).

У цьому листі В. Гришко між іншим пише таке:

"4.Оскільки ж "боротьба з хвильовизмом", як відомо, була завжди і є тепер улюбленим "фахом" большевиків на нашій батьківщині, то можна не сумніватися, що й на еміграції до цієї "боротьби" в якійсь мірі також прикладають руки ворожі сили, дбаючи, щоб наша еміграція якнайбільше "спеціалізувалася в цьому підозрілому "фахові".

Ясніших натяків і не треба! Але з цього уступу ми оце вперше довідуємося від В. Гришка, що в Україні була і є якась "боротьба" большевиків з "хвильовизмом". Отже маємо в цьому питанні ще

В журналі забагато "скреготу зубів", перебільшеної ненависти до всього українського, національного. А "перебільшена ненависть — шлях до божевілья", каже народня мудрість. І тому даремно Косач, з усією хоробливою напругою, пнеється в літературні шупаки. Українці не хочуть його визнати навіть за сонного карася. Бо він одно пише, а щось інше проповідує. Він пише, що "Україна сьогодні це... не колонія царів та цесарів..." А коли Гетьман Іван Мазепа ще 250 років тому виступив проти російського колоніалізму і проти ката царя Петра I, то Косач покійному Гетьманові героїчно дав у зуби, а цареві-батюшці, як раб, упав у ноги.

А місце таким там, де "Прокляті" Люка Сінбореллі.

одну нову побрехеньку, але жодного річевого слова, про щож саме йде мова в нашій акції?

І тут напрошуються слова письменника Фотія Мелешка, який на протихвильовистському вічу в Нью Йорку сказав:

"А тут на еміграції хіба не чуємо голоси, щоб Хвильового ніхто не критикував, бо, мовляв, його критикують большевики?"

А хіба ми що, маємо хвалити чекіста через те, що його не хвалить Москва?

Та цеж якась ганьба — каже він, це ж ми дійшли до якогось занепаду, що не можемо позбавитись того, що нас карало!"

Оригінально зареагував на згадану акцію й сам лідер хвильовистської УРДП Іван Багрянний. У виданні цієї УРДП "Ми ще повернемось", за вересень 1959 року, він у величезній статті "Гураган злоби і неправди", боронячи В. Гришка перед московськими обвинуваченнями в його співпраці з німецькою розвідкою під час другої світової війни, в одному місці пише таке:

"По той бік в СССР большевики від Гришка рятують націоналістів, як від махрового фашиста... Тут наймані і добровільні споживники... рятують світ від Гришка, як від... "комуніста", "хвильовиста", "тітоїста"... словом, діють "примінітельно к местности".

Це є та сама сдина тактика й має вона єдину ціль. І, напевно, єдиного режисера".

Отже Іван Багрянний, нічого не говорячи по суті, в демагогічний спосіб розправився одним махом і з Москвою і з ініціаторами протихвильовистської акції на еміграції!

Але, як побачимо далі, і Василь Гришко і його оборонець Іван Багрянний обидва потрапили, як "сливка в борщ"!

А тепер, для прикладу, наведемо ще один голос з органу УРДП у США "Прометей" від 23 квітня 1959 року. У цьому числі в передовій статті "Підсумки і перспективи" в одному місці читаємо таке:

"Комусь в українському середовищі залежить на тому, щоб компромітувати ОУРДП(назва УРДП в США), "пришиваючи" йому (чому не їй?) неоконунізм, непередрішенство й інші дивні, неіснуючі хвороби. У цій своїй люті ці розкладові елементи запровадили тактику компромітації "на високу скалю". Вони роз'їджають по американських і канадйських містах, улаштовують "громадські суди", за всяку ціну стараються скомпромітувати голову УНРади й провідника ОУРДП І. П. Багряного, і як людину і як письменника, знаходючи елементи прихованого "комунізму" навіть у "Саді Гетсиманському"..."

З цього виходило, що протихвильовистську акцію провадять якісь "розкладові елементи"? Але ж всім бо відомо, а в тому й редакції "Прометей", що вона провадиться з рамени СБУ, СЗСУ-СП й Асоціації, і ніхто з цим не ховається! Навпаки, про це повідомлялося в афішах, у летючках, у пресових ого-

лошеннях. Але хвилювистам саме й залежить на тому, щоб ці відомі речі завуалювали, бо тоді легше викручуватись від прямої відповіді! Тим більше, що названим організаціям вони не можуть "пришити", що це, мовляв, проти УРДП виступають "галичани", які не розбираються в підсоветських справах, як це вони писали у свій час, коли УРДП критикували деякі західньоукраїнські середовища!

І тут знову доводиться повторити, що акція провадилась на підставі аналізу тих матеріалів, які нам дали в руки самі хвилювісти такі, як І. Багрянний, В. Гришко, Ю. Бойко, Ю. Дивнич, Г. Костюк-Подольскі і інш. Отже ніхто їм нічого не "пришиває" тільки вони самі прилаштували латку, і їм лише доводять, що означає ота їхня писанина й балаканина?

Цей у вище згаданому "Відкритому листі..." сам В. Гришко стверджує:

"Дискутувати нема з ким... Що ж до самого "хвилювизму", то я при тій нагоді тут можу лише заявити ще раз, що невгаваючі потойбічні, як і співзвучні їм поцейбічні лайки на його адресу, лише переконали мене остаточно, що моя позитивна оцінка цього надзвичайного феномену нового українського націоналізму, народженого в умовах складної підсоветської дійсності, була і лишається сто разів правильною."

Отже на якій підставі І. Багрянний і "Прометей" "обурюються", проти того, що, мовляв, якісь "розкладові елементи" "пришивають" УРДП "неіснуючі хвороби", а В. Гришкови "хвилювизм"? Таж він сам заявляє, що "сто разів" у нього вірить!

Невже у генерального секретаря УРДП Івана Багряного коротка пам'ять, що він забув, як його однопартієць Віктор Кравчук (Семен Підгайний) в органі УРДП "Наші позиції" ч.1 за 1948 рік на стор. 34 писав:

"Саме УРДП, як партія, є послідовним носієм і продовжувачем ідей Хвилювистого і хвилювизму,..."

З цього й виходить, що "хвилювизм" "пришила" собі сама УРДП!

В той час, коли лідер і ідеолог УРДП намагається нашу протихвилювистську акцію звести до дій "московської агентури", а їхні оборонці до "неіснуючої хвороби", були також спроби й оборонити "ідейно-політичні" й моральні позиції цієї партії методами демагогії.

Так, напередодні з'їзду ОУРДП(УРДП) в США в газеті "Прометей" від 7-го грудня 1959 року в статті "Ще є порох у порохівницях" А. Галан намагається "довести", які то є релігійні члени УРДП. Про це він пише так:

"Перед відкриттям з'їзду, настоятель рочестерської церкви Св. Покрови о.прот. Чернявський відслужив урочистий молебень.

Отже виходить, що "неокомуністи", як називають членів ОУРДП наші "рідні" провокатори, починають справу з Богом,..."

На це ми відповімо панові А. Галанові цитатою з брошури провідника УРДП Івана Багряного "Молодь Великої України і наші завдання", яку він написав у 1946 році. У цій брошурі на стор.12 він пи-

ше, що ідеалізм "то є сліпа віра", яку переміг матеріалізм, бо "матеріалізм — то є знання". На 27 сторінках циклоstileвого друку Іван Багрянний "доказує", що українська молодь під советами вихована в душі "матеріалістичного світогляду", і ще питання, "чи треба те поправляти" (стор.12).

І тому ми ставимо справу так: якщо в цій УРДП є ісповідники "матеріалістичних ідей", то хай вони з цим не криються і не маскуються перед українським громадянством молебнями! Бо в інакшому випадкові це дійсно виглядає на оту провокацію, яку не по адресі скерував у "Прометей" А. Галан!

Наші спостереження за діяльністю УРДП Івана Багряного на церковному полі, зокрема в Українській Православній Церкві у США, викликають дуже некорисні висновки про цілі цієї партії.

Це ж нігде не чувано, щоб церковний пресовий орган втручався в справи світської політики та ще й ставав в обороні ідеології та ідеологів матеріалістичного світогляду, що прославляють тих, які зруйнували в Україні церковне життя й українські церкви? А в церковному органі УПЦ в США "Українське Православне Слово" в числі за квітень м-ць 1959 року надруковано редакційну статтю під наголовком "Москва і її агенти", у якій ініціаторів акції проти безбожних пропагаторів "націонал-комунізму"-хвилювизму названо "московськими агентами"?!

А на ультимативне домагання Об'єднаного Комітету СВУ, СЗСУ-СП і Асоціації, який очолив цю акцію, подати в цій справі відповідне спростовання, Консисторія УПЦ, що видає журнал, надрукувала у вересневому числі м.р. "Українського Православного Слова" вияснення, в якому написано, що нібито редакція не мала на думці згаданих організацій і що статтю написав Архієпископ Мстислав-Скрипник, який, мовляв, за неї персонально й відповідає?

Слід пригадати, що після появи згаданої статті члени керівних органів СВУ відвідали Митрополита УПЦ в США Іоана та у взаємному обміні думками прийшли до повного вияснення всіх заторкнених справ. Тоді ж Митрополит висловив думку, що очевидно ту статтю, яка появилася в "УПЦ", написав якийсь "уердепіст".

А до Президії Другого Великого Віча СВУ, яке відбулося в Нью Йорку 16-го і 17-го травня 1959 року, Митрополит Іоан в імені УПЦ надіслав своє благословення, цим самим відмежував УПЦ від писань Консисторії.

Католицький часопис в Канаді "Наша Мета" за 11 квітня 1959 року до протихвилювистської акції також заявив негативне становище. Роман Рахманович в статті "Пропаша сила", ставши в позу советознавця, повчає:

"Тактику і методи, що їх стосується в цій "критиці", запозичено буквально з советської практики: витворювання в суспільстві напруженої, загостреної атмосфери, в якій намічується "ворогів" народу, а потім — суд".

Такий висновок робить Роман Рахманний на підставі свого попереднього ствердження, що мовляв:

“Партія УРДП об'єднала у своїх лавах українських емігрантів зі східних областей, і нині її члени є відповідником західноукраїнських націоналістичних (в ширшому розумінні) партій”.

Оця безвідповідальна писанина та ще й у католицькій газеті є ще одним яскравим доказом того, яким небезпечним ремеслом на еміграції є розумування на теми підсоветської України і її еміграції. Саме про “тактику й методи” винищування “ворогів народу” у “советській практиці”, як видно, нічого й не знає автор згаданої статті. Бо там ніякої “критики” до цієї категорії людей ніхто не застосовує, а їх знищують без суду і слідства, і саме “хвильовисти” можуть найбільше про це розповісти Романові Рахманному!

До речі, чи Роман Рахманний знає, якої думки про націоналізм сам Іван Багряний?

У своєму зверненні до учасників IV-го Пленуму ЦК УРДП (Див. “Наші Позиції” ч.2, 1948 р.) Іван Багряний характеризує український націоналізм так:

“ Що ж до “націоналізму”, як “ідеології” націонал-мішухів і спекулянтів, здеклясованих шукачів влади й диктатури, як ідеології повзучого фашизму, то уважаємо його для української справи згубним і шкідливим.

З цього б виходило, що Роман Рахманний зробив вовчу прислугу цій партії, зараховуючи її членство до ось такої “здеклясованої” й “повзучої” націоналістичної братії? Логічно треба було сподіватися, що сам Іван Багряний виступить з громовим запереченням пристосування його УРДП співзвучності з ідеологією “повзучого фашизму”? Але де там! Навпаки, орган УРДП “Українські Вісті” з 23 липня 1959 року передрукував цю статтю з “Нашої Мети”.

Бо для УРДП Івана Багряного писанина Р. Рахманного була манною небесною.

Це ж не аби який козир в руках хвильовистів, що в їхній обороні стали навіть українські католицькі кола?

На 6-му з'їзді УРДП, що відбувся в м. Рочестері 26-го квітня 1959 року, між іншим винесено резолюцію, в якій говориться про те, що учасники з'їзду :

“Стверджують з приємністю поставу української громадськості та майже всієї української преси в країнах вільного світу, які рішучо засудили спробу розбити український національний фронт ворожою для української самостійницько-визвольної справи горе-діяльністю СВУ, СЗСУ-СП з їхніми “дикими” судами”.

З цього б виходило, що наші зусилля в боротьбі за очищення української самостійницької й протикомуністичної еміграції від впливів глорифікаторів кадрів з КП(б)У й комсомолу потерпіли поразку?

Ні, так воно не є! Навпаки, є всі ознаки того, що наша акція викликала в урдепівських колах деякий відхід від фальшивого насвітлення подій 20 і 30-их років у підсоветській Україні, а зокрема в оцінці окремих постатей з поміж українських комуністів, які до цього часу були стовпами “ідейно-політичної” концепції еміграційних хвильовистів.

Це впершу чергу відноситься до Василя Гришка, який у своїй новій публікації “Молода Україна пореволюційного сорокаліття під советами”, що появилася в продажі в середині 1959 року, цілковито перекреслює свою ж власну й до цього часу ним пропаговану “ідейно-політичну” концепцію УРДП, оперту на кадри з КП(б)У й комсомолу!

У цій новій праці Василь Гришко вже правильно насвітлює й діяльність СВУ та СУМ-у під Советами, хоч і пише ще про якусь “другу” СВУ, нібито створену органами ГПУ (НКВД) з метою виявлення свідомого українства. І хоч він тут повторює фактично “теорію” Івана Багряного, про те, признаючи, що в УССР діяли підпільно-революційні СВУ та СУМ, дає своєму вождеві дошкульного ляпаса, бо ж Іван Багряний нічого такого у підсоветській Україні не бачив!

Помимо того, що ця праця В. Гришка також грішить промовчуванням злочинної ролі українських комуністів і комсомольців в Україні, насвітлені в ній питання вже ближчі до істини ніж його попередні демагогічні публікації, у яких він в УССР у 20-их і 30-их роках також нікого не бачив на національній роботі, крім комуністів і комсомольців.

Сьогоднішню комсомольську молодь Василь Гришко на національній роботі характеризує так:

“... душа молоді цього покоління вільна, як від ілюзій романтичної віри в комунізм, що ніколи для неї не був якоюсь принадою ілюзією майбутнього, а тільки сірою прозою буденщини советського “безкласового суспільства”...”. (Стор. 203).

Про склад сьогоднішньої КПУ Василь Гришко пише, що до неї прийшло комсомольське покоління довоєнних років, яке він характеризує, як покоління шкурників і пристосуванців, бо ідейно-комуністичне в українському комсомолі було знищене сталінізмом, або розчарувалося.

Про “ідеї” Хвильового, на яких побудовано УРДП Івана Багряного, Василь Гришко на стор. 50 пише таке :

“Він (тобто Хвильовий; прим. наша) допоміг цій молоді (ідейно-комуністичній; прим. наша) зробити “переоцінку цінностей”, хоч нових цінностей їй у готовому вигляді так і не дав. Власне ця відсутність нових завершених цінностей та певна порожнеча на місці зруйнованої віри (отже віри в комунізм, прим. наша) й були одною з основних джерел настрою “занепадництва” серед ідейних комсомольців”.

Таким чином, Василь Гришко, ствердив, що Хвильовий по собі ніяких ідей не лишив! Своїм признанням він заперечив свою власну демагогічну заяву, яку ми цитували попереду про те, що “хвильовизм це надзвичайний феномен нового українського

націоналізму”, як також перекреслив усю дотеперішню писанину всіх еміграційних хвильовистів про те, що в УССР у 20-их роках існувала якась “доба Хвильового”!

Саме про це говоримо й ми, та доводимо, що “ідейно-політичне” підложжа УРДП створене на еміграції якраз тими, що їхні ілюзії про “загірну комуну” зруйнував своїм пострілом Хвильовий!

Але взявшись за цю справу, будші “ідейні комсомольці” не устійнили між собою, до якого ж воза вони мають причепити сфабриковану ними на еміграції “ідеї”, яких їм не дав Хвильовий? Досить порівняти між собою писання на ці теми І. Багряного і В. Гришка, щоб побачити, як вони один одного заперечують.

Так, напр., Іван Багряний у брошурі про “Молодь Великої України і наші завдання” пише про те, що українська молодь, незалежно від того, чи вона належала до комсомолу, чи ні, “творила Базарі Крути і Трипільську епопею, і Перекоп і розгром польських армій, а потім в умовах української держави (тобто УССР, прим. наша) стала до творчого змагу, — розбудовуючи і опановуючи ту свою державу — державу трудового народу — свою державу...” (Стор. 13).

Виходить неймовірно, що нібито українська молодь, змагаючись за Українську Народню Республіку під Крутами, перекинулася в большевицько-московський табір і пішла на знищення української національної партизанки в Трипіллі й здобувала в Червоній Армії для Москви Перекоп?

Але цю таки дійсно провокативну писанину І. Багряного розвінчує його партійний колега В. Гришко, який у згаданій праці “Молода Україна...” пише щось зовсім протилежне, а саме:

“Українська молодь виявилася справді барометром української національної революції, бо вона найчутливіше зареагувала на небезпеку “нового” “інтернаціонально-комуністичного” за формою, але старого, російсько-імперіалістичного — за змістом, ворога. Ціною своєї крові під Крутами вона записала в історію свою вірність УНР і свою відданість українській національній ідеї, у якій, а не в ідеї комунізму, вона бачила своє майбутнє... постава української молоді в революції не лишила сумніву, що українська молодь була на боці УНР, на боці противольшевицької боротьби за вільну українську державу”. (Стор. 15).

Про багрянівську “трипільську епопею” Василь Гришко подає так:

“Як відомо з большевицьких джерел, “Трипільська трагедія” полягала в тому, що послані на боротьбу з українськими повстанцями комсомольці Києва потрапили в оточення під містечком Трипілля над Дніпром і загинули там усі до одного, не знайшовши не тільки ніякої підтримки, але навіть і співчуття серед місцевого українського населення. Та головне в тому, що в Києві були мобілізовані на боротьбу проти повстанців усі наявні члени комсомолу, яких знайшлося там тоді аж... 150 осіб, і серед них не знайшлося майже ні одного українця...” (Стор. 19).

Цікаво, якими джерелами користувався Іван Багряний, пишучи свій фальсифікат?

В іншому місці Іван Багряний доводить, що українська молодь у 20-их роках була по стороні “загірної комуни”. У згаданій вже брошурі він, знову вдаючись до фальшування історичних фактів, пише так:

“Образи тої волевої молоді дані в українській літературі. І Павло Корчагін у Островського, і Аглая у Хвильового, і герої Яновського — це різні типи тої молоді, з однаково позитивними рисами. І ці типи під впливом дійсності йшли до одного типу — а саме до типу Аглаї Хвильового” (Стор. 18).

Отже не Павлушков не Матушевський з СУМ-у і не крутянська молодь була обличчям східньо-української молоді тих років, а **росіяни: Павло Корчагін і Аглая!**

І ось оцього захвалюваного І. Багряним типа, нібито характеристичного для української молоді періоду визвольних змагань, так саме розвінчує Василь Гришко в книжці “Молода Україна...”. Він пише:

“Характеристичний також і той факт, що, виводячи в своєму творі збірного героя комсомолу України, Островський таким героєм виводить росіянина — Павла Корчагіна, як також і всі головні герої його твору, комсомольці з України — росіяни, як і сам Островський.

Гістеричний вигук розлюченого організатора комсомолу з твору Островського — “Таких тільки купементом прошить!”, був не поодиноким, а загальною відповіддю комсомолу в Україні, на вороже ставлення до нього з боку мас української молоді” (Стор. 18).

Таким чином Василь Гришко, ідеолог УРДП, послідовно довів, що “ідейно-політична” орієнтація цієї партії на кадри з КП(б)У й комсомолу є від початку і до кінця фальшивою, бо вони ні в минулому ні в сучасному підсоветської України не були і не є виразниками прагнень українського народу!

А що сучасне комуно-комсомольське покоління в УССР немає української національної душі, стверджує й Іван Майстренко в статті “Радянська молодь на віденському фестивалі” (“Вперед” за серпень 1959 року), де він був особисто і мав нагоду розмовляти з партійно-комсомольськими бюрократами УССР. Про вражіння з цієї розмови він пише так:

“Безумовно ці люди не були ініціаторами русифікації українських шкіл. Але не є й оборонцями проти русифікації. Словом, усі вони, починаючи з міністра освіти УССР Білодіда (який недавно заявив теж, що мережа російських шкіл в Україні буде поширюватись, бо того хочуть батьки) і кінчаючи оцим редактором “Молоді України” (з яким І. М. мав розмову, прим. наша), всі вони на один манер — слухняні виконавці рішення партії (читай апарат ЦК КПСС). Безкритичні, холодно вираховані, не думають вони ні про комунізм, ні про Україну, а тільки про те, як би не збитися з ноги, як би йти в ногу з вимогами часу. Це вже не були ні троцькісти, ні бухаринці, ні скрипниківці, ні сталіністи, ні навіть хрущовці. Це були слухняні виконавці, чиновники-малороси в імперській провінції, що називається Українська ССР”.

Цим ствердженням Іван Майстренко поклав на обидві лопатки не тільки УРДП Івана Багряного, але й свою власну. Бо виникає питання, а деж ті “кадри” в УССР, на які орієнтуються ці кадри УРДП?

На це питання Іван Майстренко у згаданій статті дає таку відповідь:

“Я не є песиміст: доля українського народу не залежить від поведінки чиновників в апаратах УССР. Все залежить від того, що у вирішальну хвилину скаже український народ”.

Отже не кадри з КПУ й комсомолу, а український народ! Саме про це ми й говорим в нашій протихвильовистській акції!

Помітні “ухили” і в газеті УРДП “Прометей”. В числі з 10-го вересня 1959 року Юл. Мовчан в статті “На кого орієнтуватися?” скинув з постаменту одного з теперішніх “націонал-комуністичних” божків УРДП М. Скрипника, про якого пише, що його роля була ганебною.

З цього виходить, що дотеперішні трактування в УРДП М. Скрипника і М. Хвильового, як одинаково заслужених в пантеоні націонал-комунізму, зазнають ревізії?

І в цьому ж числі “Прометей”, українського комуніста Юрія Коцюбинського, якого Василь Гришко у своїй іншій брошурі “Хто з ким і проти кого” зараховує до українських національних героїв, Юлій Мовчан називає “зрадником українського народу”.

У світлі наведеного “ідейного” балагану в середовищі обох УРДП наша ціль залишається й надалі такою, щоб не “пришивати” їм, а зокрема Іванові Багряному, чи В. Гришкові “хвильовизму”, чи “націонал-комунізму”, а щоб вони самі виплуталися з того, що попришивали собі. А якщо вони в супереч фактам у те вірять, то щоб називали речі власними іменами, а не підкидали зозулені яйця українській самостійницькій еміграції! А найголовніше, щоб не дезорієнтували в підсоветських справах тих, що мали щастя там не бувати, але мають нещастя українську еміграційну політику формувати.

Ми не будемо їх усіх тут згадувати, бо уважаємо, що всі ці зозулені діти “хвильовизму” і його неіснуючої “добри”, а тим більше неіснуючого майбутнього, опиняться на смітнику еміграційної історії, якщо з “реалітетів” в УССР не переорієнтуються на український народ і його національний дух!

Якщо серед сучасних кадрів з КП(б)У й комсомолу в УССР знайдуться українські патріоти, такі, як бувші комсомольці Позичинюк чи Пронченко, які під час другої світової війни стали по боці українських націоналістів, буде добре і для них і для української визвольної справи. Це значить, що такі комуністи і комсомольці були паперовими членами цих організації, і ми певні, що там таких є багато, але це ж чиста провокація ставити цих людей поряд корчагиних, кравченків і гузенків, як це робить Іван Багряний зі своєю УРДП!

Г. КОСТЮК ПРО СВУ

В “Українській Літературній Газеті” ч.2(56) за лютий 1960 року, яка є додатком до пресового органу ЗП УГВР і ОНУ-з “Сучасна Україна”, Григорій Костюк — голова Об’єднання Українських Письменників “Слово” (США), основоположник обох УРДП і відомий захисник вислужених Москви українських комуністів, з очевидною метою “відзначити” 30-ліття судового процесу над провідним складом СВУ, опублікував свої спогади про М. Зерова і П. Филиповича.

У розділі “Остання зустріч з М. Зеровим у Харкові” Г. Костюк згадує про його випадкову зустріч з М. Зеровим у 1930 році, який саме приїхав з Києва

Під час цієї зустрічі на одній з вулиць міста між ними нібито відбувся такий діалог:

— Питаю, яка його візита до Харкова.

— Сумна.

— Тобто?

— Викликано за свідка на ту комедію, що відбувається у вас в оперному театрі.

— На процес СВУ?

— Так.

Я був заскочений. Для чого їм пітрібен Зеров, як свідок?

Про що мав би свідчити? Про наукову чи антирадянську, що її інкримінують обвинуваченим діяльність?”

З написаного виходить, що нібито М. Зеров назвав процес СВУ “комедією” в розумінні того, що підсудним “інкримінують антирадянську діяльність”, якої виходить не було!?

Про відношення самого Г. Костюка до процесу СВУ знаходимо його власне проречисте признание:

“Процес тягнувся вже кілька днів, але досі я не мав жодного бажання йти на це трагічне видовище”.

Ще б пак! Таж Г. Костюк саме й належав до тієї “радянської” братії, яка провадила цей процес за вказівками Москви, і тому було добре відомо від “товаришів” по партії про всі ті речі. Ось хоч би від такого “громадського обвинувача”, в ролі якого виступав на процесі П. Любченко, з якого тут на еміграції костюки зробили великого українського патріота!

І вже верхком нахабства Г. Костюка є те, що він, ховаючись за спиною знищеного пізніше М. Зерова, вкладає йому в уста такі свідчення проти С. Єфремова, які інакше, як доносом назвати не можна.

Присутній на залі під час судового процесу Г. Костюк, що прийшов спеціально послухати свідчень М. Зерова, пише між іншим таке:

“Тоді його (тобто М. Зерова, прим. наша) спитали конкретно, що він може сказати про “Історію Українського Письменства” С. Єфремова”. І на це запитання “прокурорів” М. Зеров нібито відповів, що: “методи дослідження і систематизацію, його (С. Єфремова, прим. наша) періодизацію і його висновків та оцінок він, Зеров, не поділяв і не поділяє”.

Виходить, що не Москва і не Костюк з його КП(б)У судили С. Єфремова, а М. Зеров?

Прихильник СВУ

Кому вони служать?

На іншому місці цього журналу поміщено статтю під назвою "Василь Гришко винічє Івана Багряного". Це частина доповіді ред. В. Коваля — "Ідейно політичне безгрунтя "революційних демократів", яку він виголошує з рамени СВУ в українських громадах США і Канади. Повний текст цієї доповіді з матеріалами інших авторів, буде видрукований в окремому збірнику Головної Управи СВУ, ціль якого є доповнити матеріали протихвильовистської акції, що були вже видані окремою боршурою у 1959 році, під назвою "На суд української еміграції "націонал-комунізм"-хвильовизм та його пропагаторів". На підставі упертих фактів, ред. В. Коваль послідовно доводить, що обидві УРДП є даниною московсько-большевицької окупації України, бо належать до них бівші вільні і невірні вислужники окупанта, які опинилися на еміграції та поставили собі за ціль вибілити кадри з КП(б)У й комсомолу від злочинів, які вони поповнили над українським народом під егідою Москви.

Очевидно, що робиться це з таким розмислом, що коли їм вдасться перефарбувати московських коляборантів типу скрипника, хвильового, коцюбинського і любченка на українських патріотів, то цим самим вони піднесуть і себе до ранги таких патріотів, а це дасть їм можливість підшиватися під "речників" підсоветської України й говорити від імени українського народу, який, мовляв, не є проти "здобутків жовтня", а тільки проти контролі Москви над УССР.

Але доповідач, користуючи з матеріалів, опублікованих провідними особами УРДП й партійними публікаціями цих партій, доводить, що вони самі визнають, що не мають жодного коріння в українському народі, й що їхня політична платформа побудована на штучностворених підвалинах!

І характеристично, що ще не бувало випадку, коли б під час його доповідей еміграційні кадри з КП(б)У й комсомолу виступили в дискусії й оборонили свої "ідейно-політичні" настанови. Натомість, як правило, в залі, де відбувається така доповідь, завжди знаходяться кілька "кадрів" з УРДП (обов'язково на підтримку!), які вигукують й свистом тероризують присутніх. Їхні вигуки завжди одного й того самого змісту: "Все, що ти говориш (це на адресу доповідача!) — брехня! Ніколи й нігде Іван Багряний (чи Гришко!) цього не писали! Це ти сам усе понаписував..." і т.д. і т.д.

Але у виступах, скерованих проти доповіді й самого доповідача, в обороні УРДП і її ідей, в обороні "Хвильового і його доби", виступають "безпартійні", як вони себе називають, або члени інших політичних середовищ, часто навіть учасники визвольних змагань за УНРеспубліку?

Цю категорію "дискутантів" можна поділити на безпартійних уердепівців, на тих, що не мають зеленого поняття про відносини у підсоветській Україні, і просто політичних невігласів.

Безпартійні уердепівці це люди, які формально не належать до УРДП, але психологічно, що очевидно пов'язане з їхнім бівшим положенням під советами, вони є по стороні кадрів з КП(б)У й комсомолу. І тому те, що говориться про УРДП, вони зараховують і на своє конто!

Дві категорії дискутантів, це люди, які не були в підсоветській Україні, або перебували там дуже короткий час, і тому вони ніяк не можуть розібратися в тому, чи насправді хвильові були зрадниками, чи українськими національними героями?

Всі ці три категорії "виправдують" московське вислужництво тим, що, мовляв, якось же люди мають жити під советами, а тому й кривлять душею...

Але всі ці "оборонці" чомусь пропускають мимо вуха той факт, що в розвінчуванні еміграційних звелічників т.зв. "націонал-комуністів" з боку СВУ завжди підкреслюється, що бівших кадровиків з КП(б)У й комсомолу ніхто не "переслідуює" тільки за те, що вони належали в УССР. Їм закидається, що, опинившись на еміграції, продовжують вихвалити "здобутки жовтня" і то з такою упертою послідовністю, з якою вони втілювали їх у життя в УССР під "тиском" Москви. І в цьому випадкові вивчається їхню біографію, з метою ствердити, що ці люди робили в УССР те саме, що тепер роблять на чужині й, очевидно, з власної ініціативи. Бо ж тут ніякого "тиску" Москва зробити на них не в силі. Коли б вони цього не робили, то кому потрібно їх розвінчувати? На еміграції є чимало визначних політиків, письменників і культурних діячів з підсоветської України 30-их років, які також, перебуваючи там, мусіли кривити душею, але, опинившись на еміграції, працюють з посвятою для української самостійницької ідеї. Чи їм хтось згадує їхнє минуле?

Але, чи маємо прощати "нашим" національним злочинцям типу Скрипника, чи Хвильового?

Чи простила Франція німецькому коляборантові маршалові Петену, Норвегія Квіслінгу, а Голяндія своєму визначному письменникові Кнуту Гамсуну? А хіба їхня коляборація, що тривала пару років, може дорівнювати нашим доморослим коляборантам, через яких вже вигинули мільйони українського народу й загрожена сама його біологічна субстанція, звихнуто національно нашу молодь, яку виховується на яничарів власного народу?

Цей наша національна трагедія, що кочубеї, бреховецькі, скрипники й любченки встромляють ножа в спину українській визвольній справі саме тоді, коли потрібна напруга всієї нації в боротьбі за її національне й державне визволення! То щож? Маємо вигрівати їхніх послідовників і мовчати про їхні цілі тільки тому, щоб, не дай Боже, чужинці не довідалися, що між нами є безродні івани — космополити. Бо, мовляв, цей компромітує увесь український народ?

А тим часом, хоч би у США, відповідні політичні кола краще за декого з поміж нас орієнтуються в укладі українських політичних сил на еміграції й дивуються, як це українські антикомуністи самостійники, які випробували терор московської окупації і своїх доморослих вислужників, не помічають, або байдужі до того, що їх усіх підведено під прапор саме тих, з чієї вини усі ми опинилися на чужині й хочемо допомагати своєму народові визволитися з неволі кадрів з КП(б)У й комсомолу, а тим часом очолюють цю "допомогу"... еміграційні звелічники тих кадрів!

Нижче, для ілюстрації, ми нотуємо деякі голоси "оборонців" УРДП, які на папері намагаються "надолу-

жити" те, чого в дійсності не було під час доповідей діячів СВУ. Хай читач сам зробить висновок, з чийого це поля ягідки?

Так, після доповіді ред. В. Ковалю в Трентоні (США) на тему "Ідейно-політичне безгрунтя "революційних демократів", в уєрделівській газеті "Прометей" за 28 січня 1960 року, що друкується в Нью-Йорку, появилася довжелезна стаття під назвою "Наскок севеушників на Трентон", підписана Іваном Піддубним з такою "психологічною припискою": "позапартійний лицар Хреста ім. С. Петлюри". Такий титул надав собі дописувач з очевидною метою вплинути на читача, що ось, мовляв, дивіться, хто стоїть по стороні УРДП? І характеристично, що у цій статті "позапартійний лицар" не боронить Симона Петлюру від того, що звеличники "добри Хвильового здали петлюрівщину до "архіву", навпаки, він обурюється, що саме за це, від доповідача перепало:

"Багряному, Гришкові, Дивничеві, Підгайному, Пігідо, а за одно й Майстрєнкові та іншим, не знати тільки за що саме: чи за те, що вони не зважаючи на всі перешкоди, з недавніх затурканих підсоветських рабів створили хорошу українську політичну організацію".

І дійсно, якщо до УРДП належать отакі "затуркани підсоветські раби", тоді інший уступ у статті дописувача, у якому він висловлює своє обурення, є цілком оправданий:

"Доповідач позгрібав, позмітав усе сміття, подавши його авдиторії так, як то зуміла б зробити тільки безсмертні баба Параска та баба Палажка...

Він не завдав собі труду заглибитись у проблеми ідеології, стратегії й тактики тих самих "революційних демократів", хоч саме це й повинно було б становити суть його доповіді, згідно з її назвою".

Однак виникає питання: якщо сам дописувач твердить, що вся писанина обох УРДП є "сміттям" (з чим ми цілком згідні!), то чи потрібна "оборона" цього сміття аж з боку "безпартійного лицаря"?

Але хай читач сам зробить оцінку тверджень "хрестоносця", прочитавши згадану частину доповіді на іншому місці цього журналу. Наша ж ціль доповнити "звіт" Івана Піддубного такими "дрібницями", про які він не згадав у своїй статті, або підтасував на свій смак деякі моменти з перебігу доповіді.

В одному місці він пише, що нібито на запит доповідачеві: "Чому він вибрав для такої доповіді Трентон, де немає жодного члена УРДП" — доповідач відповів: "Неправда, я бачу Вас багато...". Насправді ж доповідач тоді відповів, що він "бачить перед собою кадрівиків з КП(б)У й комсомолу, які не знати чого сидять на еміграції?". І як у відповідь на це в залі зчинилася бійка між однією розкуркуленою жінкою і кадровичкою, яка захищала Хвильового. Що ж до відсутності уєрделівців у Трентоні, то членам СВУ було відомо, що вже за два тижні перед доповіддю, "бльоку" партійних і безпартійних уєрделівців нараджувався та розподілив між своїми однодумцями ролі з метою "повалити доповідача". Ця "метода" між іншим застосовується скрізь, де відбуваються подібні доповіді. Але нічого з того не виходить, як не вийшло і в Трентоні, навпаки, після виступу в дискусії члена місцевого Осередку п. В. Котелевця, деякі "оборонці" "хорошої української організації" припишили, немов би набрали в рот води...

Чому про цей виступ "позапартійний лицар" не згадає й словом? Чи не тому, що слова п. В. Котелевця прогрімали, як застрашаюче явище в нашій еміграційній дійсності?

Як бувший член УРДП у Бельгії п. В. Котелевець у своєму виступі посвідчив, що він свого часу теж вірив у те, що УРДП Івана Багряного це "хороша" українська та ще й наддніпрянська партія, і він, як розкуркулений з Полтавщини (про що, як виявилось, не знали в УРДП), намагався притягнути до цієї організації таких самих, як він, репресованих під советами. І коли в Льєжі до УРДП за його рекомендацією вступило два бувших розкуркулених, тоді до нього з'явився багрянівський комісар Тихон Трускало (тепер перебрався до США) і заявив: "Ти щож це, хочеш розвалити УРДП, що приймаш куркулів, яких ми не достріляли вдома? Ми ще доконаємо, коли повернемося..."

І ось в "обороні" оцих трускалів "лицар хреста ім. С. Петлюри" нашкрябав свою статтю, від якої смердить "лицарем" червоної зірки!

У своєму виступі інж. М. Сердюк, між іншим, подав характеристику "демократичного бльоку" в Трентоні, який недавно заснував тут свій власний клуб. У статті клубу є точка, в якій говориться про те, що членами цього "демократичного" клубу не можуть бути націоналісти? Це і є доказом того, як під різними "демократичними покришками криються позапартійні лицарі" руйнування українського національного фронту!

Про доповідь ред. С. Підкови "Українське національне відродження 20-их років", яку він виголосив з рамени СВУ в Нью-Йорку 6-го лютого ц.р., появилася також у "Прометей" (з 25-го лютого ц.р.) стаття під наголовком "Отаманія в дії", підписана А. Гудовським — відомим в Нью-Йорку "безпартійним уєрделівцем". Улюбленим фахом цього "безпартійного" є скрізь, де це тільки можливо, виступати з промовами в захист кадрів з КП(б)У й комсомолу незалежно від того, де вони знаходяться в УССР чи на еміграції. Про тих, що в УССР, він завжди турбується, щоб українська еміграція їх не "судила", як зрадників, бо там такі обставини, що інакше не можна вижити, а крім того, серед них є справжні українські патріоти, ось такі, якими були Скрипник Хвильовий, Любченко...

Про цих, що на еміграції, він у згаданій статті пише:

"... а тепер самостійники з СВУ намагаються інспірувати внутрішній фронт і ворожечу серед самостійників... Пишемо про це з принципових міркувань, бо практично з тої акції" нічого не вийде. Відомо, що ті, яким п. Коваль і Ко. пробують підшивати націонал-комуністичну ідеологію, є добрими і безкомпромісовими самостійниками, які були вірні цій ідеї в минулому і які цю вірність доводять своєю теперішньою поставою, діяльністю і літературними працями. Панове з СВУ заперечити цього не можуть, а тому маніпулюють перекрученням фактів і злобними вигадками".

Ми навели тут цю довгу тираду для того, щоб розкрити справжнє обличчя автора згаданої статті і члена редколегії "Прометей". Йому бо йдеться не тільки про те, щоб "оборонити" своїх однопартійців демагогічними твердженнями, але й спалювати справжніх патріотів української визвольної справи. Посилаючись на виступ у дискусії по доповіді ред. С. Підкови інж. Туркала, А. Гудовський пише:

"інж. Туркало ствердив, що жодний підсудний на процесі СВУ виroku смерті не дістав, і генеральний прокуратор Михайлик навіть не вимагав смертної карі".

Добре, скажемо ми! Інж. Туркало це дійсно сказав, бо він вже давно відомий на еміграції зі своїх "спогадів про СВУ", як наклепник на тих, що були суджені на процесі СВУ в Харкові. Але чому А. Гудовський саме цей наклеп поширює у своїй газеті?

Аджеж відомо з тодішньої підсоветської преси, що прокуратор Михайлик домагався розстрілу для деякого з підсудних, а "суд" засудив більшість із них на десять років з суворою ізоляцією. Отже засуджено на кару ув'язнення, яка була тоді в СРСР найбільшим терміном! І всім нам відомо, як і Гудовському, що ніхто із засуджених не залишився в живих, бо після відбуття одного терміну ув'язнення їм додавали нові, аж до самої смерті.

Ціль А. Гудовського в тому, щоб "залишити" членів СВУ не засудженими, виринає з іншої статті у цьому ж числі "Прометей". Так І. Лукаш в дописі "Вшанування Гетьмана Івана Мазепи" в одному місці пише:

"... після окупації Москвою Української Народньої Республіки, прапор свободи й незалежності піднесла нова генерація — на чолі з Хвильовим, **Єфремовим** (підкр. наше), Шумським, Любченком, Скрипником".

Чи може бути більшою наруга над жертвами української визвольної боротьби, як оця? Провідника СВУ С. Єфремова поставлено в один ряд зі Скрипником і Любченком, які його судили на процесі СВУ в Харкові, а Любченко, як громадський обвинувач, вимагав для підсудних, а в тому й для С. Єфремова, розстрілу!

Отже це ще один доказ того, що на еміграції йде уперта й послідовна кампанія гудовських змішувати до одного "жотілка" велетнів української визвольної справи з московськими вислужниками!

І зважмо, що І. Лукаш, який написав згаданий допис, був головним промовцем на зборах українців м. Портленду (Орегон), які відбулися з метою вшанувати великого Гетьмана України Івана Мазепу!

І чи не подумав цей доповідач над тим, що після згадки про таких "борців" за українську державу, якими були Хвильовий і Скрипник, затряслися нетлінні останки нашого Гетьмана, бо це те саме, що вшанувати разом із ним Кочубея!!! А втім, якщо І. Лукаш належить до таких самих "безпартійних", як Гудовський, немає чого дивуватися, що його доповідь мала саме такий характер.

На іншому місці цього ж "Прометей" у замітці "Ленін: Україна і Росія рівноправні" в коментарі до 36-тому Леніна, який оце появився у Москві, читаємо про те, як то Ленін "боронив" національні права України, а Сталін був проти того, а комуністична Москва, мовляв, винна в тому, що український народ уполідовано".

Отже це та саме "теоріяка" УРДП Івана Майстренка про те, що коли б Москва "завернула на позиції Леніна", то ліпшого для України й бажати не треба!

І вже сто разів доказано, на підставі самих писань Леніна, що він був найбільшим російським імперіалістом і ніяких прав Україні, крім "мови" і то з тактичних міркувань, не бажав "давати", але "леніністи" з "Прометей" воліють про це мовчати, бо так велить їм їхня партійна "етика".

І мабуть, щоб не "дрочити" Москви, вони в замітці "З глибини серця", надрукованій на 3-ій сторінці згаданого "Прометей", повідомляють, що:

"В Києві, від початку лютого ц.р. почалася Декада української літератури і мистецтва. Лунають пісні, бренть музика, в жвавих танцях кружляє молодь.

Біля двох мільйонів народних мистців захоплено мугтньою хвилею творчого піднесення".

І невідомо, чи ці рядки "захоплення" передруковано з якоїсь московської газети, чи з журналу, чи може сам редактор "Прометей" усе це бачив на власні очі, бо джерело цієї замітки тут не вказано?

А закінчено таким ствердженням:

"Хоч московські комуністи впродовж сорока років і хотіли з українського мистецтва зробити національну форму, а соціалістичне змістом, та хвала Богу, з глибини народного серця бренть пісня національна змістом..."

І виходить таке, що немає в Україні ні русифікації, ні засмічення українського пісенного репертуару "советською" піснею й музикою, отими Катюшами й колгоспними "частушками". А саме про це б'ють на сполох навіть в українській підсоветській пресі!

Що вказує на те, що українське мистецтво в УРСР деградує, а "допомагають" йому в цьому доморослі кадри з КПУ і комсомолу на чолі з "міністром освіти УРСР "товаришем" Білодідом!

А гудовські у прометейх ці речі маскують!

Тому "акція", про яку А. Гудовський пише, що з неї "практично нічого не вийде", вже дала свої позитивні наслідки хоч би в тому, що вона викрила і показала пальцем на тих, які планують позбавити її твердого самостійницького ґрунту і кому вони служать?

А. Т.

ЗАКЛИК

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ І СИМПАТИКІВ СВУ!

Відновлена на чужині Спілка Визволення України поставила одним із своїх завдань очистити українську еміграцію від політичних впливів кадрів з КПУ й комсомолу, які випадково опинилися на еміграції та намагаються підтягнути її під прапор зрадників українського народу комуністів: Скрипника, Любченка і Хвильового.

На нас, членах і прихильниках СВУ, лежить відповідальність перед українською нацією повернути національним її героям найвищу пошану, яку вони заслужили в боротьбі з московсько-більшевицькими окупантами і їхніми вислужниками — українськими комуністами!

Найважливішою зброєю в здійсненні цих завдань є друковане слово. Тож закликаємо всіх українців самостійників-антикомуністів допомогти здійснювати його своїми щедрими пожертвами на видавничі цілі Головної Управи СВУ.

Нижче містимо список членів ГУ СВУ, які задекларували на її видавничий фонд: В. Брух — 300 дол., Г. Подгурець — 250 дол., С. Підкова — 250 дол., Т. Фегон — 250 дол., О. Кейс — 100 дол., К. Мусійчук — 100 дол., Т. Бульба-Боровець — 50 дол., В. Коваль — 50 дол., Ю. Бобровський — 50 дол., М. Дорошенко — 50 дол., О. Калиник — 50 дол.

Головна Управа СВУ

ОТАМАН ТАРАС БУЛЬБА-БОРОВЕЦЬ В ТОРОНТО

Наприкінці минулого і на початку цього 1960 року Канаду відвідав Голова Головної Управи Спілки Визволення України Пан Отаман Буйльба-Боровець. Видатний і здібний полководець славних січових повстанських частин з другої світової війни, Провідник єдино-патріотичної і до кінця відданої справи нашої дорогої Батьківщини-України організації. Отаман Буйльба-Боровець віддає весь свій вільний

хайлом, з Президентом Комітету Укаїнців Канади отцем Доктором В. Кушнірем.

Перебуваючи в Торонто, Пан Отаман відвідав представника "Нового Шляху" Д-ра С. Росоху, який в кількох статтях докладно описав цей візит. Побував високодостойний гість і в редакції газети "Наша Мета", де він мав розмову з редактором о. П. Хомином. Потім він відвідав редакцію славнозвіс-

Члени та прихильники СВУ під час доповіді п. Отамана
Т. Буйльба-Боровця, 20-го грудня 1959 року.

час справі зміцнення і поширення Спілки Визволення України, яка є переємницею світлих національно-визвольних традицій одноіменної організації в Україні за часів довоєнного советського панування.

Пам'ятали, пам'ятають і будуть пам'ятати хоробрі рейди "Буйльбівців" наші закляті вороги — червоні інтернаціоналісти та брунатні нацисти. Так же непохитно, уміло і самовіддано гартує наш Отаман кадри майбутніх борців за волю уярмленого народу, присвячуючи кожній клітині СВУ максимум своєї уваги, часу і допомоги.

Завітавши до м. Торонто, Отаман Буйльба-Боровець дав інтер'ю для Радіо-Програми "Пісня України", яка передається для ста тисяч українських слухачів району Торонто-Гамільтон-Ніягара. У своїм інтер'ю Голова Головної Управи СВУ підкреслив серйозність доби, в якій живе наше покоління, і потребу орієнтації зконсолідованих національно-визвольних українських сил на власний провід, власний потенціал і власну співпрацю і толеранцію.

Достойний гість мав авдієнцію з Первоєрархом Української Православної Церкви в Канаді Високопреосвященнішим Владикою Митрополитом Іларіоном, яка проходила в дусі приязні і порозуміння. Пан Отаман Буйльба-Боровець мав авдієнцію з Високопреосвященнішим Владикою Архиепископом Ми-

ного часопису "Вільне Слово", де Пана Отамана попросили записатися до книги почесних гостей..

Серед інших редакцій та організацій м. Торонто, які відвідав Отаман Буйльба-Боровець, слід назвати редакцію органу Гетьманців Державників "Батьківщини", де високодостойний гість мав розмову з редактором п. О. Петренком. Він відвідав також редактора журналу "Ми і Світ" п. М.. Колянківського.

Шановний гість був на бенкеті КУК, влаштованому з приводу з'їзду делегатів Відділів КУК східньої Канади. Під час з'їзду господар бенкету Пан Магістер В. Гультай привітав нашого Отамана теплими словами і попросив його до слова, яке всі присутні привітали бурхливими оплесками.

На політичному Вічу, яке відбулося 5-го травня 1959 року в залі УНО, Пана Отамана Буйльба-Боровця привітав п. адв. М. Романюк, Голова Відділу КУК в Торонті, і відрекомендував його учасникам Віча, як історичну постать.

Але знаменною подією в Торонто наприкінці минулого року була доповідь Голови ГУ СВУ, Пана Отамана Буйльби, на тему: "Небезпека Стратегії большевизму", в якій шановний доповідач розкрив стратегію і тактику большевизму-марксизму від початків аж до нашого часу. Він вказав на згубну для вільного світу хрущовську тактику співіснування і

роззброєння, яка розрахована на мирне завоювання вільних від большевизму країн, В дискусіях над доповіддю брали участь п.п: ред І. Скиба, інж. М. Селешко, проф. Г. Ліщишин, інж. П. Гарбар, Г. Подгурець, проф. Горішній та інші. Зборами керувала президія в складі: інж. П. Гарбар — предсідник, Т. Фегон — секретар.

У честь високодостойного гостя 26-го грудня минулого року Осередок СВУ в Торонто влаштував бенкет, господарем якого був проф. М. Садиленко. На бенкеті були присутні особи, відомі серед української громади м. Торонта. З промовами на бенкеті виступали: п. Проф. С. Килимник — Голова Контрольної Комісії Крайової Управи СВУ в Канаді. Він розказав свої дуже цікаві спогади з дій УПА під командуванням Отамана Бульби-Боровця на Волині, які завдали дошкульних ударів німецькому військовому командуванню. Відтак промовляли: п. Інж. П. Гарбар, добродійка Є. Василів, протоєрей Й. Василів, Гр. Подгурець, П. Роечко та інші.

Промовці підкресливали, що Спілка Визволення України, завдяки своїм істинно-українським ідеалам, завдяки постійній і наполегливій праці, здобуває щораз більше і більше авторитету і популярності серед українського національно-свідомого елемента. Особливою заслугою СВУ на чужині перед українським народом, що поневіряється в большевицькому ярмі, є проведена нею кампанія викриття націонал-комуністичних елементів, які, граючи на руку ворогові, зводять на нівець всякі зусилля істинно-патріотичних сил добитися консолідації українців в діаспорі і вкласти і свою лепту у справу визволення українського народу від московсько-комуністичного гніту.

Пізньою порою розходилися учасники бенкету додому. Щирозадушно тиснули руку Отаманові і бажали многих літ плодотворчої праці для добра українського народу.

Але чи можна у цьому коротенькому журнальному репортажі переповісти все про візиту Пана Отамана Бульби-Боровця до Канади. Чи можна перерахувати всіх тих, з ким він бачився, з ким нав'язав нові дружні стосунки, скільки нових друзів-побратимів привів під стяги вірної своїм християнським традиціям, вірної своїй землі українській, вірної своїй прадідівській славі організації — під стяги Спілки Визволення України.

Відвідини Голови Головної Управи СВУ до Канади ще більше згуртували передових побратимів-патріотів під омитими кров'ю українців стягами — під стягами Спілки Визволення України, які з ласки Всемогутнього Бога замайорять одного дня над столицею України — Золотоверхим Києвом!

С. Лантух

Згідно постанови Крайової Управи СВУ
з дня 19. III 1960 р.

ДРУГИЙ КРАЙОВИЙ З'ЇЗД СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ В КАНАДІ

відбудеться

в днях 4-го і 5-го червня 1960 р. (субота і неділя) в

Домівці СВУ,

362 Бетгирст Стріт, Торонто, Онтаріо

З ТАКОЮ ПРОГРАМОЮ:

Субота, 4-го червня:

I. год. 9-та рано — Реєстрація делегатів та гостей.

II. год. 10-та: ПЕРША ПЛЕНАРНА СЕСІЯ з таким порядком:

1. Відкриття З'їзду.
2. Вибір Президії З'їзду.
3. Прийняття порядку нарад.
4. Відчитання і прийняття протоколу 1-го Крайового З'їзду.
5. Привіти.
6. Вибір Комісій: а) Мандатної, б) Номінаційної, в) Програмово-резолуційної, г) Молоді СВУ, г) Бюджетної.
7. Звіти з діяльності Крайової Управи.
8. Звіт Крайової Контрольної Комісії.

Обідова перерва, год. 2-3 по полудні

9. Дискусія над звітами.
10. Доповідь ред. В. Ковалю н.т.: "Напрямки політики СВУ".
11. Дискусія над доповіддю.

III. год. 8-ма вечора — Товариська вечірка (зала СГД при 362 Бетгирст Ст.)

Неділя, 5-го червня:

IV. 9-та рано — Участь делегатів в Богослуженнях.

V. год. 10-та: Праця Комісій..

VI. год. 1-ша по полудні: ДРУГА ПЛЕНАРНА СЕСІЯ з таким порядком:

12. Звіти Комісій.
13. Удільнення абсолюторії уступаючим керівним органам.
14. Програмова доповідь — проф. М. Садиленка.
15. Дискусія над доповіддю.
16. Вибір керівних органів СВУ на рр. 1960-1962.
17. Схвалення постанов та резолюцій.
18. Різне.
19. Закриття З'їзду.
20. Національний Гімн.

У першій пленарній сесії З'їзду можуть теж брати участь запрошені Крайовою Управою гості.

КРАЙОВА УПРАВА
СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Треба виправити західню історичну науку!

Хто із західніх істориків, які пишуть товсті книжки про “російську історію”, знає українську мову, або мову якогось іншого неросійського народу СРСР? Майже ніхто. Але кожний з них вивчає російську мову. Кожний з них дивиться на історію завоювання і поневолення Москвою України і багатьох інших країн крізь ті окуляри, які ставить перед його очима російська історична наука. А ця наука вже на протязі віків фальшує історію поневолених російським імперіялізмом народів.

Український національний пророк Тарас Шевченко звертав увагу своїх “живих і ненароджених земляків” на фальсифікацію історії України. В своєму написаному в 1845-му році “Посланні” він писав:

“А історія? — Поема
Вольного народу...
Все розберіть, та й спитайте
Тоді себе: що ми?
Чиї діти? Яких батьків?
Ким, за що закуті?”

Англійський дослідник Едуар Даніель Кларк (Eduard Daniel Clarke) видав у 1811-му році в Лондоні твір “Part the First, Russia, Tartary and Turkey”, в якому запламив російських фальсифікаторів. Кларк відвідав спочатку Москву, а звідти поїхав на південь. Коли він прибув в Україну, він написав у своїй книзі:

“Росіяни бояться їздити по Україні і вздовж Дону, бо вони відчужають, що мешканці цих країн занадто добре знають, з ким вони мають справу...”

... Мешканці поставились до нас по-дружньому, з приязню і дали нам новий доказ того, що чим більше ми відділяємося від росіян, тим більше ми повинні знайти ввічливості і гостинності. Всі інформації, які нам дали в Москві, були протилежні, що ми побачили під час нашої подорожі на власні очі”.

Росіяни, з якими гворив Кларк у Москві, боялись їздити по Україні, бо знали, що в Україні живе інший, поневолений ними і тому ворожий до них народ. Але вони запевняли Кларка, що Українці — це росіяни, і що ніякого українсько-російського антагонізму не існує. Коли Кларк приїхав в Україну, він переконався в тому, що всі інформації росіян про українців були брехнею.

У 1841-му році з’явився в Берліні перший том виданої А. Ерманом (A. Erman) збірки “Archiv fur wissenschaftliche Kunde von Russland”. В цій книзі знаходимо статтю про запорозьких козаків, автор якої твердить, що для того, щоби оглянути українські архіви з історичними документами, він мусів прохати дозволу у самого царя! Коли автор ознайомився з українськими архівами, він схопився за голову і написав у своїй статті:

“Всі історики мають цілком фальшиву уяву про запорожців. Навіть тепер, після прочитання зібраних тут документів, історики з трудом повірять, що запорожці до останніх років свого політичного існування підтримували дипломатичні зносини з Кримом, Росією і Польщею”.

Єдиний історик, який одержав від російського царя дозвіл оглянути важливі українські документи в оригіналах, заявив, що всі історики мають цілком фальшиву уяву про історію українських козаків. Але історія українських козаків є одночасно історією України 16-го — 18-го сторіч. Отже, в 1841-му році на сторінках виданої в Берліні публікації було заявлено, що всі історики мають цілком фальшиву уяву про історію України.

В 1841 році з’явилась у Дрездені (Німеччина) книга німецького науковця Коля “Подорож по Росії і Польщі”. В другій частині цієї книги, присвяченій виключно Україні, автор твердить, що антипатія українців до росіян така велика, “що її можна назвати ненавистю”. Він пише:

“Коли вони (українці) під час суперечки з великоросами виходять з рівноваги, то у них зараз же з’являється на язик слово “проклятий москаль”. Ця ненависть, починаючи від XVII-го століття, коли вони стали залежними від великоросів, швидше зростає, ніж зменшується”. (J. G. Kohl: “Reisen im Inneren von Russland und Polen”)

Коль вживає в своїй книзі термін “малороси” і “великороси”, але він твердить, що за цими подібними назвами заховані два цілком відмінні народи з різною мовою, з різною духовістю, з різною історією. Про фальсифікацію історії України росіянами він пише:

“Малороси — це дуже погані російські патріоти...”

Але як дивується кожний, хто приходить в цю країну і бачить, як тут все дихає історичними споминами. Великоросійські історики Карамзин, Полевой і інші розглядають історію Малоросії, як історію російської провінції, але, коли б ви побачили цю країну на власні очі, ви б не мало здивувалися, знайшовши тут все таким самостійним, таким відокремленим і патріотичним. Малороси, звичайно, позбавлені можливості відімкнути уста і розповідати про свою історію.

З ненадрукованих праць про історію Малоросії користується найбільшою пошаною і є найважливішою праця Каневського (Коль мабуть має на увазі Кониського). Вона починається від найдавніших часів і доходить до Катерини. Вона найбільше відповідає правді і найкраще написана, але наскільки свobodолюбна, що ніколи не могла бути надрукованою. Цю працю найбільше шанують і люблять, між іншим також тому, що вона написана малоросійською (читай: українською) мовою, і її можна знайти в багатьох переписаних від руки копіях в усій

країні. В Малоросії є губернії, де майже в кожному господарстві можна знайти один примірник праці Канєвського”.

У першій половині 19-го сторіччя німецький дослідник Коль твердив, що брехлива російська історична наука викликала на Заході цілком фальшиві уяви про Україну. Він твердив, що в працях українських істориків історія України вірно наświetлена, але російські окупанти затикають уста українцям і не дають їм можливості розповісти світові правду про Україну.

28 років після того, як у Німеччині було стверджено, що всі історики (крім українських) мають цілком фальшиву уяву про історію України, зроблена росіянами фальсифікація історії України була темою дискусії у французькому сенаті. Сенатор К. Делямар (К. Delamarre), редактор впливової газети “La Patrie”, вніс у 1869 році петицію до французького сенату в українській справі. Для означення українців він вжив термін “русини”. Свою петицію сенатор К. Делямар видав також окремо під заголовком: “Un peuple europeen de quinze millions, oublie devant l’histoire. Petition au Senat de l’Empire, demandant une reforme dans l’enseignement de l’histoire”.

В цій петиції ми читаємо:

“В Європі існує народ, забутий істориками, — народ русинів 12 з половиною мільйонів під російським царем і 2 з половиною мільйонів під Австро-Угорською монархією. Народ цей такий же числений, як народ Еспанії, втричі більший за чехів і рівний по кількості всім підданим корони Св. Стефана. Цей народ існує, має свою історію, відмінну від історії Польщі і ще більше відмінну від історії Московщини. Він має свої традиції, свою мову, відмінну від московської і польської, має виразну індивідуальність, за яку бореться”.

Чи відомо політикам західних країн, що у минулому сторіччі питання фальсифікації історії України російським імперіялізмом дискутувалась у французькому сенаті? Чи не загрожує сьогодні російський імперіялізм західним народам у сто разів більше, ніж у минулому сторіччі? Чи не існує сьогодні у сто разів більше підстав для того, щоби питання фальсифікації Москвою історії поневолених народів порушити в західних парламентах? Чи розуміють західні політики, що їхні університети у спільці з російським імперіялізмом позбавляють поневолені народи права мати власну історію і тим самим допомагають Москві ламати хребет чужим націям?

Той, хто сьогодні включає до курсу російської історії історію українців, грузин, туркестанців та іншим, готує шлях до того, щоби завтра включити до курсу російської історії також історію румунів, поляків, мадярів, німців (на схід від Ельби).

Саме це роблять західні університети. Вони допомагають штовхати вал російської експансії вперед і в такий спосіб підмінують безпеку західного світу.

Фальсифікація історії чужих країн є вже протягом віків знаряддям російської експансії. Російський імперіялізм здійснює свої загарбницькі пляни не лише засобами політики, але також і засобами науки. Тому й західний світ повинен поборювати російську експансію не тільки засобами політики, але одночасно і засобами науки. Цього на Заході не розуміють.

Сьогодні не існує важливішої наукової проблеми, ніж проблема ревізії історичної науки. Мова йде не про те, щоби видати чужими мовами кілька книжок з вірним наświetленням історичних подій і на тому заспокоїтись. Мова йде проте, щоби припинити видавання на Заході книжок з фальшивим наświetленням історичних подій.

Мова йде про те, щоби усунути з бібліотек університетів ті книжки, в яких історія побудованої російськими імперіялістами на протязі віків тюрми народів представлена, як історія одної нації, як історія Росії, як російська історія.

До першої половини 18-го сторіччя Росія всюди в Європі називалась Московією, і початок її історії слід шукати на її території, а не на території України. В університетах треба заборонити виклад історії Росії-Московщини з викладу історії київської держави українського народу. Історія Росії-Московщини не є продовженням історії Русі-України.

Професор західного університету, який викладає історію російської тюрми народів, повинен викладати окремо історію Росії-Московщини і окремо історію Русі-України, Польщі, Білорусі, Литви, Латвії, Естонії, Фінляндії, Туркестану, Азербайджану, Вірменії, Грузії. Все, абсолютно все, що говориться в західних університетах про історичне минуле цієї тюрми народів, повинно бути змінено. Радикальні зміни повинні бути зроблені як у галузі методології і термінології, так і в галузі фактичного матеріалу! Але ревізію західної історичної науки неможливо буде зробити доти, доки з неї не будуть усунені ідеологи російського імперіялізму, які свідомо дезінформують світ в інтересі своїх власних політичних концепцій. Ми маємо на увазі тих істориків російського походження, які бачать Росію всюди там, де один раз ступила нога російського завойовника.

Перед нами лежить московська газета “Комсомольская правда” від 29-го травня 1948-го року. Тут вміщена стаття “Ми калінінградці”, в якій читаємо :

“Понад три роки минуло, як вояки Советської Армії заволоділи головним містом Східньої Пруссії Кенігсбергом. Споконвічні слов’янські землі на південному узбережжі Балтійського моря возз’єднались з Советським Союзом”.

Москва твердить сьогодні, що німецьке місто Кенігсберг “воз’єдналось” з Росією, ніби це місто колись належало Росії. Кожному, хто має елементарні знання в галузі історії, відомо, що територія Ке-

ВІЯСНЕННЯ

ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СВУ

В попередньому числі журналу ('Місія України' ч.2 (7) за 1959 рік) поміщено тези доповіді проф. Ю. Бобровського, яку він прочитав на Другому Великому Вічу СВУ в Нью-Йорку, 16-го травня 1959 року. Деякі твердження в цих тезах викликали серед членства й прихильників СВУ цілий ряд застережень. Зокрема це відноситься до тих, де автор твердить, що нібито СВУ відтворили на еміграції ЗЧ ОУН і гетьменці з метою боротьби проти УНР-ади та її Виконного Органу й, що нібито в СВУ провадилася боротьба між "кацетниками" і "крайовиками, яка перекинулася сюди з середовища ЗЧ ОУН.

З приводу цього Головна Управа в'яснює, що доповідь проф. Ю. Бобровського, як і доповіді інших, була дискусійною і саме наведені в його тезах твердження зустріли були на Вічу ґрунтовні заперечення з боку дискутантів.

Правдою є, що ініціатива відновлення СВУ на чужині виринула в колах ЗЧ ОУН, серед її наддніпрянської частини. Зокрема, заініціював тоді цю справу теперішній голова Головної Ради СВУ п. О. Калиник-Самійленко, який на власну руку 29-го червня 1951 року скликав у Мюнхені першу нараду, яка вважається за дату відновлення СВУ на еміграції.

Після цього Провід ЗЧ ОУН мав безліч засідань, на які викликувано п. О. Калиника-Самійленка (який тоді очолював Центральний Комітет СУМ-у) та доказувано йому, що відновляти СВУ не є доцільним, бо це пошкодить ЗЧ ОУН. Виходили такі твердження з чисто конкурентних мотивів. Така постава Проводу ЗЧ ОУН до СВУ була однією з причин, що дехто з наддніпрянців вийшов з членства ЗЧ ОУН.

Дальша постава ЗЧ ОУН до СВУ була неприхильна, що й засвідчено спеціальною Постановою цього Проводу, що була опублікована в "Шляху Перемоги", 19 січня 1958 року.

Проф. Ю. Бобровському не слід було опубліковувати свої персональні погляди у цій справі, а якщо вже про це було бажання написати, тоді треба було подати і протилежні голоси дискутантів. Отже завинила тут редакція попереднього числа журналу, яка не врахувала наслідків такого одностороннього наświetлення заторкнутої справи.

Головна Управа СВУ

нігсбергу ніколи росіянами населена не була, ніколи не була складовою частиною Росії. Отже про яке "воз'єднання" може бути мова?

Західня історична наука стала служницею російського імперіалізму.

Не-комуністичний світ цілком дезінформований у питаннях, що стосуються народів Советського Союзу і їхньої визвольної боротьби. Корінь зла слід шукати у західній історичній науці і з її реорганізації слід починати широку роз'яснювальну акцію.

ВИДАВНИЧІ ПЛЯНИ СВУ

У пляні відзначення 30-ліття судового процесу над провідним складом СВУ, Головна Управа підготує до друку Збірник ч.2, у якому будуть поміщені ще нігде не опубліковані, або публіковані частково, матеріали причетної до СВУ в Україні Наталі Павлушкової — почесної голови відновленої на чужині СВУ, сестри керівника СУМ-у Миколи Павлушкова, засудженого на процесі СВУ в Харкові. Ці матеріали мають велику історичну вартість, бо написані вони безпосереднім свідком найближчого оточення С. О. Єфремова і М. Павлушкова. У Збірнику ч.2 будуть також опубліковані спогади про С. О. Єфремова проф. д-ра Н. Полонської-Василенко, яка працювала у Всеукраїнській Академії Наук у Києві в той період, коли її віцепрезидентом був С. О. Єфремов.

Крім цього, будуть поміщені виступи підсудних на процесі, промова прокурора Л. Ахматова та витяги з советської преси про процес СВУ.

Ред. С. Підкова підготував до Збірника матеріали під назвою "Суд Москви над Україною", у яких всебічно наświetлює підпільну й легальну діяльність СВУ й СУМ-у, до яких він особисто належав в Україні й був за це суджений і засланий на каторгу в Сибір. У своїй праці ред. С. Підкова приділяє багато місця виступам Москви, доморослим комуністам, які спричинилися до знищення здобутків національного відродження у підсоветській Україні в 20-их роках, яке розвивалося під впливом СВУ й УАПЦ.

Окремою брошурою вийдуть прочитані членами СВУ доповіді, зокрема доповідь ред. В. Ковалю "Ідейно-політичне безґрунтя "революційних демократів"" і ред. О. Калиника-Самійленка "Русифікація України й українська еміграція". У цих матеріалах наświetлені намагання кадрів з КП(б)У й комсомолу на еміграції спалювати СВУ і її підсоветського періоду, а виступників Москви, доморослих комуністів хвильових, скрипників і любчиків виставити, як українських патріотів.

* * *

В органи Українського Народнього Союзу в США "Свобода" ч.44 за 8 березня ц.р. надрукована Відозва ГУ СВУ з нагоди 30-ліття судового процесу, яку також розіслано до всієї української преси, до центральних суспільно-громадських, політичних, культурних, церковних і наукових установ. Крім цього, у названій газеті в чч. 48, 49, 50, 51, 52, 53, і 54 ц.р. надруковано спогади проф. д-ра Н. Полонської-Василенко про Сергія О. Єфремова, а від ч.56 до ч.62 надруковано спогади про СВУ і СУМ п-ні Наталі Павлушкової.

Всі ці матеріали передала "Свободі" Головна Управа СВУ.

* * *

Вже вийшла з друку **ПРОГРАМА СВУ** (кишеньково-го формату), яку затвердило Друге Велике Віче, що відбулося в Нью-Йорку, в днях 16-го і 17-го травня 1959 року.

MIDWAY MEAT MARKET

884 Bloor St. W., Toronto, Ont. Tel. LE 2-7351

Хто й чому так корчиться?

Вельмишановний Пане Редакторе!

Прошу не відмовити надрукувати у Вашому цінному журналі мою відповідь "Українському Православному Слові" і хвильовистському "Прометееві". Вона проливає світло на багато справ, які кояться в нашому українському еміграційному житті.

В "Українському Православному Слові", офіційному органі УПЦеркви в Америці, в його великопосному і навіть у великодному числах 4 і 5 за 1959 р. ред. Ст. Скрипник написав редакційну статтю п.н. "Москва і її агенти", якою він пертворив той релігійний журнал на політичний.

У цій статті редактор "УПС" і голова Консисторії УПЦ, возвеличуючи І. Багряного та йому подобних, змалював "темними типами", "московськими агентурними бацилами" й "провокаторами" мене і всіх тих, хто виступає проти хвильовистів, які виявили свої "діла" 1958 р. в БЕЗПРАВНІЙ, ЯК ЦЕ ВИЗНАВ І АМЕРИКАНСЬКИЙ СУД, підступно проданій жидам під синагогу за 175,000 дол. церкви св. Володимира в Нью-Йорку. Вони її по московсько-комуністичному вночі цілком оголили від усього, замкнули на свої замки, поставили на варті біля неї свого поліцай і вигнали всіх парафіян з їхньої 33 річної святині! А коли американський суд повернув їм ту церкву, то Мстислав Скрипник виявився здібним навіть і на те, щоб у суді домагатися закриття тієї церкви! Але суд, звичайно, відмовив і зобов'язав містера Скрипника (лише так називали його американські судді) — заплатити судові витрати.

Ст. Скрипник очевидно намагався тією статтею в "УПС" "настрашити" мене та інших і примусити всіх мовчати про "діла" храмоторговців і церковних руйників на надзвичайних зборах парафії церкви св. Володимира в Нью-Йорку, що відбулися 11 квітня 1959 р.

Але наслідки для нього й урдепістів були цілком несподівані. Бо КОЛИ ГОЛОВА КОНСИСТОРІЇ УПЦ СКРИПНИК НА ТИХ ЗБОРАХ НАМАГАВСЯ ГОВОРИТИ, ТО ПАРАФІЯНИ НЕ ЗАХОТИЛИ ЙОГО СПЛУХАТИ Й ВИГУКАМИ: — "ГАНЬБА!! ГАНЬБА!!", — НЕ ДОЗВОЛИЛИ СКАЗАТИ ЖОДНОГО СЛОВА Й ПРИМУСИЛИ МОВЧАТИ. А Високопреосвященного митр. Іоана всі слухали уважно. Зокрема і особливо, коли він говорив про московського "восьминога", що діє і в УПЦ в Америці.

Цікаво, чому ред. Скрипник на сторінках свого журналу жодним словом не згадає про ту, написану кров'ю серця п. Наталії Савлучинської працю, що була оприлюднена в "Батьківщині" за 21 лютого 1959 р. і в наступних числах, та видана в Австралії брошурою п.н. "Руйники рідної Церкви та української державности в світлі фактів і документів"? Там шановна Авторка правдиво й ґрунтовно виявила, як члени УРДП-Багряного руйнують УАПЦ і в далекій Австралії, як вони це роблять в Європі, Америці та в інших країнах.

Натомість ред. Скрипник малює "темними типами", "московськими агентурними бацилами" та "провокаторами" і провідних діячів СВУ в Америці тому, що вони в 1959 р. свої протимосковські й протикомуністичні віча в Нью-Йорку, Філадельфії, Клівеленді, Торонто, Рочестері проводили під гаслом "На суд української

еміграції пропаторів комунізму-хвильовизму", і на тих вічах виявили руйницьку діяльність хвильовистів, в очоленій Багряним УРДП і поза нею сущих.

Ред. Скрипник в "УПС" навіть і Москву намалював... "протикомуністичною"! — приписуючи їй... "таку нову її видумку, як оті (протимосковські й протикомуністичні ІІ С.П.) — "всенародні суди української еміграції", що їх в останніх місяцях аранжують різні дійсно темні типи". ("УПС" 4.4, ст. 13).

Прочитавши ту скандальну статтю в "УПС", проф. Р. Паклен, автор книг "Загадка сфінкса", "Білої книги" та інших, у передмові до своєї нової книжки п.н. "Права про московську національну політику на Україні та за її межами" (1959 р. ст.136) відзначив наявність у церковному органі і в тій статті "Москва і її агенти" не лише очевидних "голословних наклепів", а ще й такого дива:

"Наведений уривок (із названої статті "УПС" С.П.) є надзвичайно характерним під кожним оглядом, а саме: закидається Панасові, якого названо "темним типом", що він "ховається за псевдоніми" (то є моє правдиве документальне і літературне ім'я, С.П.), але не закидається цього ж І. Багряному, хоч Багрянний — це є псевдонім, і то псевдонім такий, що під ним писав і друкував цілі збірки своїх поезій той "Багрянний" в УССР! Отже московська влада чудово знає, хто криється за тим псевдонімом, але не знає цього власне наївна еміграція! Не додає звичайно "Укр. Прав. Слово", що саме закидав той Панас тому І. Багряному, і чим узаasadнював закиди, але само спокійнісінько закидає Панасові, що він є "темним типом", "московським агентом" і "провокатором"... Церковний орган, кидаючи такі важкі обвинувачення, повинен був подати докази, що ті обвинувачення узаasadнені.

Рівнож повинен був з'ясувати: чому автора (Багряного), який був увесь час атеїстом, який не знайшов у своєму "Гетсиманському саді" нікого на роль провокатора і донощика, крім православного священника, який в своєму відкритому листі, передрукованому в "Свободі" (1958 р.), рівнож висловив думку атеїста... і з іронією писав про "біблічне так зване сотворіння світу", — чому саме цього пропатора атеїзму (з його Богом — чекістом Хвильовим, С.П.)... — не лише з запалом боронить ні перед чим не спиняючий церковний орган, але ще й захищає його критикувати?!

Наведений уривок з того церковного органу... є незаперечним доказом, що справжні "агентурні московські бацили" дісталися до всіх майже організацій, і коли хтось починає заваджати їхній "праці" — здійсмають немилосердний рев, намагаючись криком "тримати злодія" відвернути увагу загалу, не дати отямитися і поміркувати над значенням того, чи іншого "шила", яке випадково "вилізло з мішка". (підкреслення проф. Р. Паклена)"

Така є опінія щодо змісту статті "Москва і її агенти" проф. Р. Паклена.

У ч.22 "Прометей" за 30 липня 1959 р. оприлюднена стаття під заголовком "Корчі хворої уяви", у якій читаємо: "Брутальний С. Панас прекрасно розуміє, що, паплюжачи архєпископа, а також деяких священників, — ВІН ПІДКОПУЄ СТОВП, НА ЯКОМУ ТРИМАЄТЬСЯ ЦИТА-

ДЕЛЬ ГРОМАДСЬКОЇ МОРАЛІ...". Чи Ви бачите, люди добрі, на яких "стовпах" тримається "мораль" і цитадель багрянних прометеївців?!

У своїх корчах "Прометей" дописався до такого: "Ех, С. Панасе! Очевидно ваше ім'я "трохи менше" від імени Айзенгавера, якого на кожному кроці піддають гострій критиці, але він нікому судом не загрожує". А вже ж його ще навіть і Скрипник з Багряним не наважилися малювати... "темним типом", "московською агентурною бацилою" і "провокатором"! А крім того: чому ж Багрянний і Скрипник зі своєю челяддю не наслідують Айзенгавера, а "здіймають немилосердний рев" у багрянівських джунглях, як і в Клівеленді на вічі СВУ, коли хтось посміє виявляти і критикувати їхні злочинні "діла"?!

Чому 1 лютого 1959 р. в Чикаго на мою доповідь "Прилюдні питання І. Багрянному про його політичну й літературну діяльність в Україні і на еміграції" прибули всі багрянівці, щоб її унеможливити? І чому всі вони там оніміли аж до кінця доповіді, приголомшені все новими фактами національно-злочинної діяльності Багрянного?! Чому жодний з них не боронив Багрянного в дискусії, яку вони безуспішно намагалися унеможливити? І чому всі вони ганебно вийшли із залі під сміх і свист численної аудиторії, де всі українці осудили Багрянного у своїх промовах і в одноголосно ухваленій резолюції?!

А міг же бодай один з тих багрянівців так геніально боронити Багрянного, як і редактор "Прометей", який у тих "корчах" докотився аж до такого закінчення: "Ні, містере С. Панасе, ваша пасквільна стаття переконає хіба ваших послідовників. Ні ієрархи Церкви, ні Багрянний не стануть меншими від того, що ви посипали на них тарганячого порошку. Вони лише обтрусяться від нього і продовжуватимуть далі свою корисну народові справу, а ви приречені бути отим цуциком, що бреше з-під воріт, що з нього, як кажуть, нема чого питать".

Ось так не "цуцик, що бреше з-під воріт", але сам редактор "Прометей" А. Галан-Евентуальний "боронить" ті багрянівські "моральні стовпи", що на них він посипав "тарганячого порошку"! Цей "редактор" свої "геніальні" здібности виявив в оповіданні "Остання любов наркома" ("Нові Дні" за квітень 1958 р.). Змагаючись із кремлівським льокаєм Д. Бедним, Галан перевершив його, бо возвеличив — "ідеалізував" не лише А. Луначарського, відомого комуніста-Юду, московського наркома освіти і резбешеного Распутіна, але навіть і його, висміяну й Д. Бедним, коханку-повію Сац-Розанелі, яку Галан намалював... "українкою"! Та "дем'янова уха" Галана викликала таку блювоту та бурю протестів навіть і в багатьох читачів юдославних "НД", що їхні протести П. Волиняк мусів надрукувати зі своїм нахабно забріханим "словом" у ч. 102 "НД".

У "Прометей" з 10 вересня 1959 року надрукована вже вдвічі довша стаття "Чи тільки "Корчі хворої уяви?" уже самого .. (М. С.)!

(М. С.) заперечив наклепи і лайку "Прометей" на мене, замінивши їх своїми "корчами". "О, ні—писав він—Панас не має хворої уяви, він не маніяк, не звичайна собі "пляма на тілі нашого еміграційного суспільства", як Ви пишете"... Бо уява С. Панаса зовсім не хвора. Вона з дуже здоровою і логічною послідовністю зміряє до знищення моральних і громадських авторитетів". І він далі назвав ті "авторитети", а в тому числі і... себе!

(М. С.) цілком виліз зі своїх дужок, коли в тих своїх "корчах" зачепив мою поему "Камікази", і почав її "угроблювати" з позиції московського яничара-запроданця. "Камікази" дістали дуже високу оцінку критиків і читачів у своїх сотнях листів до мене (див. "Гомін України" ч.48, р. 1955), що з них і недавно, напр., автор книжки "Монархія в прикладах" П. Веселовський писав: "Прочитавши "Камікази" з насолодою і признаю, що написані добре й патріотично". А автор книжки "Криваві сторінки неписаних літописів" Р. Суслик писав: "Ваші "Камікази" дуже мені сподобались, я прочитав їх з великим захопленням. Ви заслуговуєте похвали, що зуміли вкласти в українське буття дух каміказів". Подібних оцінок читачів я міг би тут навести сотні. А ось уривки з оцінок "Каміказів часописами в 1955р.

"Наша Держава" ч.14 (76), ред. Гетьман: "... твір високопатріотичний, з головним героєм кошовим Кальнишевським, і показом сучасного стану під'ярмної України та її "діток", що "гірше ката її розпинають".

"Наша Мета" ч.34 (270), ред. П. Хомин: "Книжка "Камікази" і глибиною свого поетичного вислову, і вогнем любови до рідного краю, яким горіли українські камікази, і нещадним осудженням московських яничарів... робить сильне враження і заслуговує на те, щоб її прочитали всі...", — особливо московські яничари!

"Авангард" ч.4 (45), Ан. Кущинський в рецензії: "Книжка, яка алярмує душу українця" писав: "В цій книзі є багато таких місць, що при читанні майстерно описаних фактів з нашої визвольної боротьби аж кров холоде від тваринних виявів злоби московських посіпак проти українського населення, або аж запалюється і клекотить від жару жадоби святої помсти".

"Шлях Перемоги" ч.43 (87), проф. Гр. Ващенко в рецензії "Любов і ненависть" відзначив: "Поєма проїнята палкою любов'ю до України і ненавистю до большевицької Москви і до комуністичних зрадників України", — як той Хвильовий, Скрипник, Ю. Коцюбинський та інші степаєнки.

Ось такі "Камікази" цілком промовчала, бойкутувала вся багряно-хвильовистська преса й критики, включно до "Свободи", яка відмовилась навіть і від комісійного продажу "Каміказів"! І ось що, наперекір усім тим оцінкам "Каміказів українськими патріотами, виявився здібним писати про них у своїх "корчах" (М. С.) і "Прометей". "ЦЕ ТВОРИВО НАСКРІЗЬ ПРОНИЗАНЕ ЛЮДОНЕНАВИСНИЦЬКОЮ ІДЕОЛОГІЄЮ". Що "Поєма проїнята палкою любов'ю до України" — того московські яничари-хвильовисти у своїх "корчах" не бачать.

Таких масових надгероїв-патріотів можуть зневажати й називати їх "холоднокривними вбивниками" та "новітніми варварами" лише ті, що вони "прислужилися" своєму народові цілком протилежно, що вони тому возвеличують і обожують описаного в "Каміказах" справді холоднокривного і масового вбивника-бандита, зрадника і ката українського народу, чекіста М. Фітільова-Хвильового! Того, що він в автобіографічній новелі "Я" сам признався, як чекіст: "шість сот, шість тисяч, шість мільйонів — тьма на моїй совісті!" (ст. 17). Того, що про нього і в журналі УРДП "Наша Боротьба" ч.3 за 1946 р. написано: "Хто був Хвильовий? Він був фанатичним революціонером-комуністом, в один час навіть і чекістом".

І (М. С.) добре знає, що саме тому І. Багрянний-Чумак в автобіографічному "Саді Гетсиманському" не ті-

льки проголосив Богом фітільовця чекіста, а ще й відверто признався, що... "офірував усе і свою кар'єру тій ідеї, яка рухала цією людиною" (ст.166) -фанатичним комуністом, чекістом Хвильовим! Тому і в органі ЦК УРДП "Наші Позиції" ч.1 за 1948 р. ст.34 проголошено: "Саме УРДП, як партія, є послідовним носієм і продовжувачем ідей Хвильового і хвильовизму", тобто культу Юди, а не ідей каміказів. Тому і ред. М. Дальній у редакційній передовиці під зловтішним заголовком "Заходить зоря Мек Карті" ("Молода Україна" ч. 17 р. 1954) відверто агітував: "Але питання, за ким піде наша підростаюча молодь — за Бандерою, чи Кириченком (генеральний секретар компартії України! С. П.), за Багряним, чи Мек Карті". Ось від кого (Бандери й Мек Карті) і до кого (Багряного та Кириченка й Хрущова) ведуть нас багряні фітільовці!

"Вибілювати Скрипника, а мене "очорнювати" намагалися й редактори "Укр. Вістей" з 29 жовтня 1959 р., заховавшись за... свою анонімну "СВУ" п.н. "З бюлетню СВУ ч. 1", з підзаголовком "(СВУ під головуванням проф. В. Плюща)", а точніше — І. Багряного.

Наведені під тим заголовком "постанови" — анонімові, ніким не підписані. Бо і вся та "СВУ" Багряного, напр., в Нью-Йорку складається... з одного лише п. Шевченка, який аж так "кадив" тут Багряному на його доповіді, що всі вчаділи... Хоч я свою "Відповідь Ст. Скрипникові" і не міг посилати неіснуючій "СВУ", проте вона її... "також одержала"? І не навівши жодного з названих там фактів, але всі їх визнала... "невірними".

Усі ці наведені корчі — "є незаперечним доказом, — як вірно писав проф. Р. Паклен, — що справді "агентурні московські бацили" дісталися до всіх майже організацій, і коли хтось починає заважати їхній "праці" — здійсмають немилосердний рев, намагаючись криком "тримай злодія" відвернути увагу загалу..." від себе і "очорнювати" тих, хто їх викриває.

З пошаною С. ПАНАС

Відкритий лист до редактора журналу „Нові Дні“

Пане редакторе!

Ви, як людина, причетна до художньої літератури, добре розумієте, яку силу має письменство і преса в житті суспільства. Та не всі твори мають однакову вартість: одні бувають написані "кров'ю серця", а інші — "слиною скаженої собаки". Останні слова були написані на адресу одного українського підсоветського критика.

Писанина ж, що нею часто-густо наповняється Ваш журнал, не належить ні до перших творів, ні до других. Вона скоріше нагадує ту велику зелену м'яку, що скрізь лазить і скрізь залишає брудні плями.

А шкоди Ваш журнал робить багато. Передруковуючи твори советських письменників, часто без усяких приміток редакції, Ви малюєте "советський рай" надзвичайно привабливими фарбами: там все добре, там люди їдять мед, масло, білий хліб, мають гарні приміщення, добре одягнені і тощо (Див. "Соняшники"). І бідні українські емігранти шкодують, що залишили цей "рай" і мусять гірко працювати на чужій стороні. Не в одного мабуть виникає думка: чи не повернутися додому? А у старих емігрантів виникає бажання хоч на старості

побачити рідні місця, або померти на рідній землі. Може дехто й поїхав додому під впливом такої пропаганди, що нічим не відрізняється від відомої писанини "За повернення на родину". Та це ще не така вже велика біда, а от в останньому номері журналу "Нові Дні" Ви вже передали куті меду, перевершили самого себе. Те, що Ви в цьому журналі ганьбили СВУ, називаєте її членів "севеушниками, вожденатами, невігласами" і т.д., то це вияв Вашої перманентної хвороби, що її не може вилікувати ніякий лікар, спец по лікуванню різних форм шизофренії.

СВУ не дає вам спокою ні вдень, ні в ночі.

Від такої симпатії до СВУ Ви навмисне накиннулися на капелю бандуристів із Ст.-Кетерінса. Ви намагаетесь підірвати, начебто непомітно, авторитет п. проф. П. Казанівського.

А всеж, щодо музики, то п. проф. П. Казанівський, мабуть, в десять раз більше розуміється в цій галузі, чим Ви.

Що ж до капелі, то честь і хвала п. проф. П. Казанівському, що він своєю наполегливістю, упертою працею, не шкодуючи часу, зорганізував цю капелю. Існування капелі бандуристів в Ст.-Кетерінс має для української еміграції в сто раз більше ваги, чим вся писанина вашого журналу за всі десять років його існування.

Та це ще не все. В тому ж числі Вашого журналу вміщено оголошення одної організації на цілу сторінку зі зразками советських художніх виробів, в тому числі і з фігурою Т. Шевченка. Чи Ви не знаєте, що це за організація? Вам невідомо, ким вона спонзорована і кому вона служить? Чи личить цій організації привласнювати нашого Поета? Чи може гроші не пахнуть?

Ви нападаєте на СВУ і самі не знаєте за що, а самі робите несусвітні речі.

Коли Ви вважаєте, що редагуєте солідний журнал, то не можна писати нерозумні рецензії і паплюжити людей із-за власної антипатії.

Нам пригадується один віршик, що був написаний на подібні явища, і ми його, трохи змінивши, й друкємо.

По Бетирсту біжить собака.

Туди ж пішов Петрусь на шпацір;

Іде він тихо важно;

На голові його новенький бриль.

Поліцай! А все ж нильнуї уважно,

Щоб він її не укусив!

Цього вірша написав відомий московський публіцист Михайловський на адресу теж публіциста, хоч і талановитого, але в'дливого рецензента Буреніна, що накидався і гавкав на всіх і вся "із любові к іскуству", як казали москалі.

З відповідною пошаною,

Сокира Роман.

Одинока Українська Фабрика Содової Води

SUNNYSIDE BEVERAGE

1068 Queen St. W., Toronto, Ont. Tel. LE 2-1316

Поручаємо найкращі роди безалкогольних напитків.

МІСІЯ УКРАЇНИ ч.1(8) 1960

Читайте!

**Єдиний у світі орган
Української Консервативної Думки
—“Б А Т Ь К І В Щ И Н А”—**

Умови передплати:

Канада: річно — \$4.00; піврічно — \$2.25

Інші країни: річно — \$4.50; піврічно — \$2.50

Окреме число — 15 центів. Замовлення шліть на адресу:

“OUR COUNTRY”

362 Bathurst St. Toronto Ont. Canada.

Передплатуйте!

**УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
COUNTRY EGG GRADING**

982 Dundas St. W., Toronto, Ont. Tel. LE 5-4141

Продаємо по дешевих цінах: кури та яйця.

Доставляємо харчівням та крамницям:
яйця, кури, масло, сир і смалець.

Наш товар завжди свіжий, бо ми одержуємо його просто з фарм.

Власник: Андрій СКІМБА

**William N. Boddy
Public Accountant**

В. Н. Бодуйкевич

Книговедення і справи податкові

567 Bathurst Str., Toronto, Ont.

WA 3-1809 LE 1-2597

**Відома українська жіноча, модерно устаткована
фрізієрня**

CHRISTINE BEATY SALON

949 Dundas St. W., Toronto, Ont. Tel. EM 8-8587

Поручаємо дешеві ціни та солідну обслугу.

Власниця: Христина Романів

Український Гараж

GENERAL METRO AUTO BODY

238 Niagara St., Toronto, Ont. Tel. EM 4-6015

Направа частин і запобіжної рами
Повне малювання

Загальні наприви авта

Роботу виконуємо солідно, чесно, за помірковану заплату.

Бензинова станція, обслуга в місці!

Безкоштовна перевірка стану авта.

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

DENISON HARDWARE

482 Queen St. W., Toronto, Ont. Tel. EM 6-1447

Порцеляна — подарунки — ремісничі знаряддя
—пльомберські та електричні артикули—
вирізування ключів

Григорій КОВАЛИШИН — власник

**PLUMBING & HEATING CONTRACTOR
CHRUS D., PROPRIETOR**

348 Crawford St., Toronto. Tel. LE 6-4805

Res.: 6 Clarendon Sr. Tel. WA 3-5891

Українська робітня виконує нові роботи, перерібки і наприви солідно та скоро. Ціни приступні.

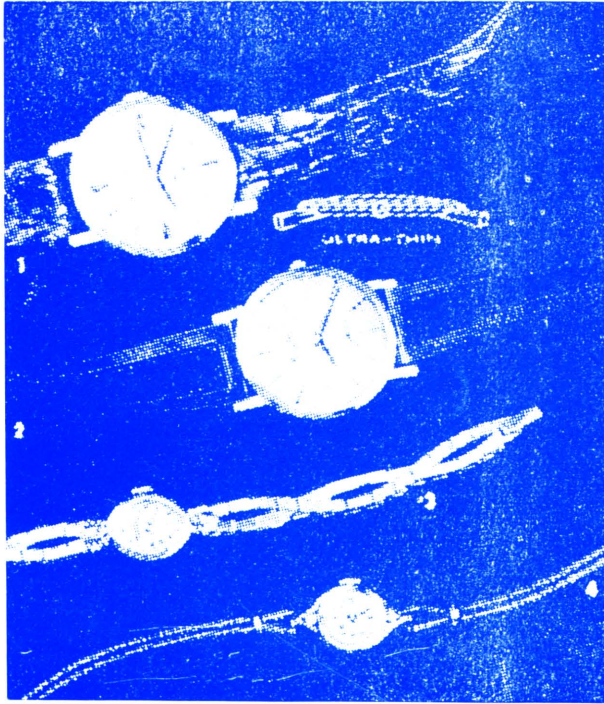
Власник: Дмитро ХРУЩ

Хто дбає про своє здоров'я, той щоденно відживляється в Українській Харчівні

Victoria Grill

**612 Queen St. West, Toronto, Ont. Tel. EM 6-3380
(At Bathurst St.)**

Власники: П. і В. Наумчуки

ЧИ ЗНАЙОМА ВАМ НОВА

**Українська
ювілерна фірма
п. Юрія Солтиса**

748 Dundas St. West, Toronto, Ont.

Tel.: EM 4-7579

якщо ні, то зайдіть негайно і побачите там дуже великий вибір годинників швейцарської та німецької марки, які Вам напевне сподобаються. Знайдете також різноманітні золоті вироби імпортовані з Європи. Також відповідно виконуємо направи годинників з гарантією навіть до 5 років. Зайдіть, а п. Солтис обслужить Вас совісно. Наві ціни є дуже приступні.

Користайте з нагоди нашого великого весняного випродажу!

Українська Фірма

ALPHA FURNITURE Co.

735 Queen St. West, Toronto, Ont. Tel. EM 3-9637

3030 Dundas St. West

RO 6-4011

Радіоприймачі

Телевізійні апарати

Домашні меблі

Пральні машини

Відкурювачі

Електричні та газові кухні.

Українська Споживча Крамниця

CLOVER FARM

DUNDAS MARKET

1161 Dundas St. W., Toronto, Ont. Tel.: LE 6-1464

Я. ХОРОСТІЛЬ, Е. ІВАШКО

Безплатна доставка товарів

Перша Найстарша в Торонті Українська Крамниця

DUCHESS LADIES' WEAR

632 Queen St. W., Toronto, Ont. Tel.: EM 3-0938

В нас можете набути по дешевих цінах чоловічі сорочки, краватки та спідне білля. Жіночі светри, хустини, панчохи, простирала і т.д.

Маємо також дитячі плащики, суконки, капелюшки і багато інших речей

Власник: Василь Дацишин

А. КОБЗАР

Custom Plastering

Загальна виправа домів

Наша робота гарантована, а ціни помірковані!

77 Bristol Ave., Toronto, Ont. Tel.: 5-8713

AVENUE (CONVEYOR)

CAR WASH LMT.

1537 Avenue Rd., Toronto, Ont. Tel.: RU 3-0732

Власник: М. Козак